

סופהקוץ

ט' באייר, תשמ"ז 8.5.1987

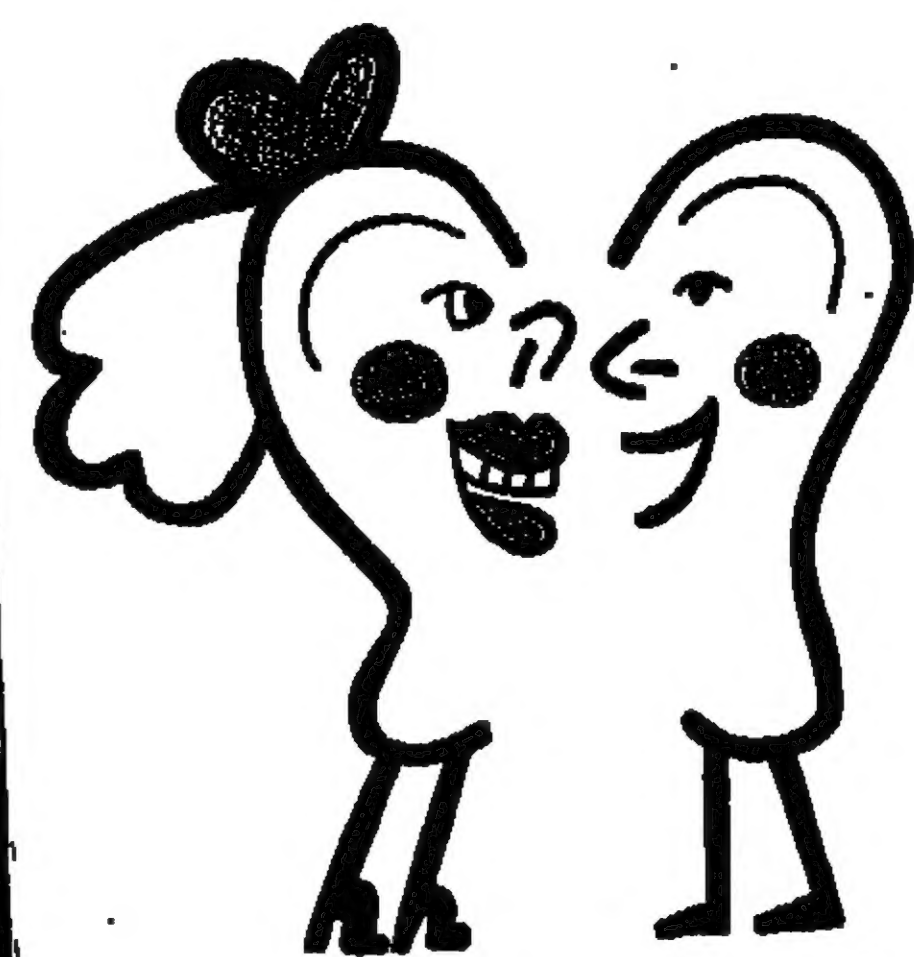

**כוכב צדק
מאיר שמגר.**

הרבי מלובביץ', משיח עכשיו זאביק וייס, בלדה לעוזב קיבוץ מצליח
דוקטור רות', בלי פנטזיות מיניות שמשון חדש בין צרעה לאשתאול
אמרגנים מגידוד מי גזל את גחום גוטמן דן טולקובסקי, שטח פרטי

האזן אל המלך

יש הקשבה בהסתדרות

פרס השירות בהסתדרות

במסגרת אירועי ה'ו במאי ויום העצמאות יוענקו פרסים עבור השירות המצטיין בהסתדרות ע"י מנכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, לנשות ולחידים, בטקס חגיגי, שתקיים ביום ראשון, י"א אייר, תשמ"ו (10 במאי 1987) בבית ליסין בתל אביב, בשעה 17.30 בערב. טקס חלוקת הפרסים יהיו חלק ממערכת פעולות שיוזמה ההסתדרות באמצעות מטה "קשב" לקידום השירות בהסתדרות, תחת הסיסמה -

יש הקשבה בהסתדרות. במסגרת זו יתקיימו במשך השנה פעולות שונות במטרה לשפר את השירות לחבר במוסדות ההסתדרות. כעובד ההסתדרות וגם כחבר ביכולתך לעזור לנו להצליח בשיפור השירות על ידי נטילת חלק פעיל במעולותינו. פרטים על המבצעים יפורסמו במוסדות ההסתדרות.

לקידום השירות בהסתדרות

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

הקיץ אתה מוגן

ברשת

בית המזגן

אחריות כפולה לכל מזגן ובמחיר נמוך ממחיר היצרן

מפיצים מוסמכים למזגני **וולווט** אלקטרה **יאמקור** פוג

ה"י
ה"י
ה"י

20% אחזקת היצרן:

אחריות כפולה:

13 שנות אחריות על-ידי:

1. אחריות החברה היצרנית - שנה אחת לתקופת המכשיר.
2. אחריות "בית המזגן" - 3 שנים לתקופת שנת ביטוח שירות נוספת. כל המוגנים נשאים את זה התקן.

ההתקנות נעשות על ידי אנשי מקצוע שעברו הכשרה מיוחדת. סוגי המזגנים אמין ומחיר לכל יעניי בבחירת המזגן הנכון למקום הנכון.

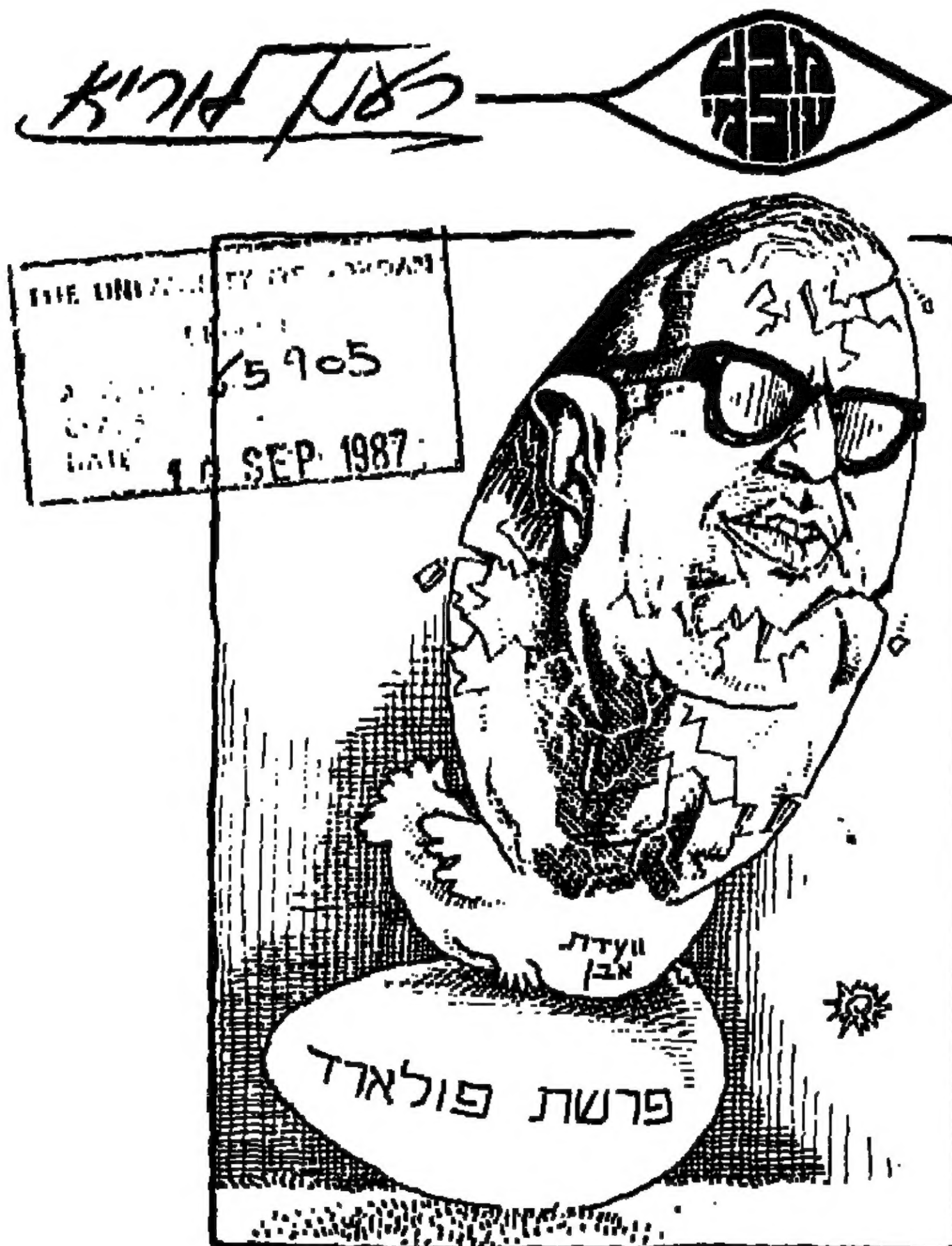
כל חרובש מזגן ממוגל מקבל שמישות לים.

בית המזגן

7. ירושלים: הגיזים 1, 02-233707
8. חיפה: יוסף 5, 04-668471
9. באר שבע: ההסתדרות 48, 057-76928

4. חולון: סוקולוב 110, 03-821856
5. ראשליץ: פינסקר 4, 03-990317
6. נתניה: הרצל 39, 051-27908

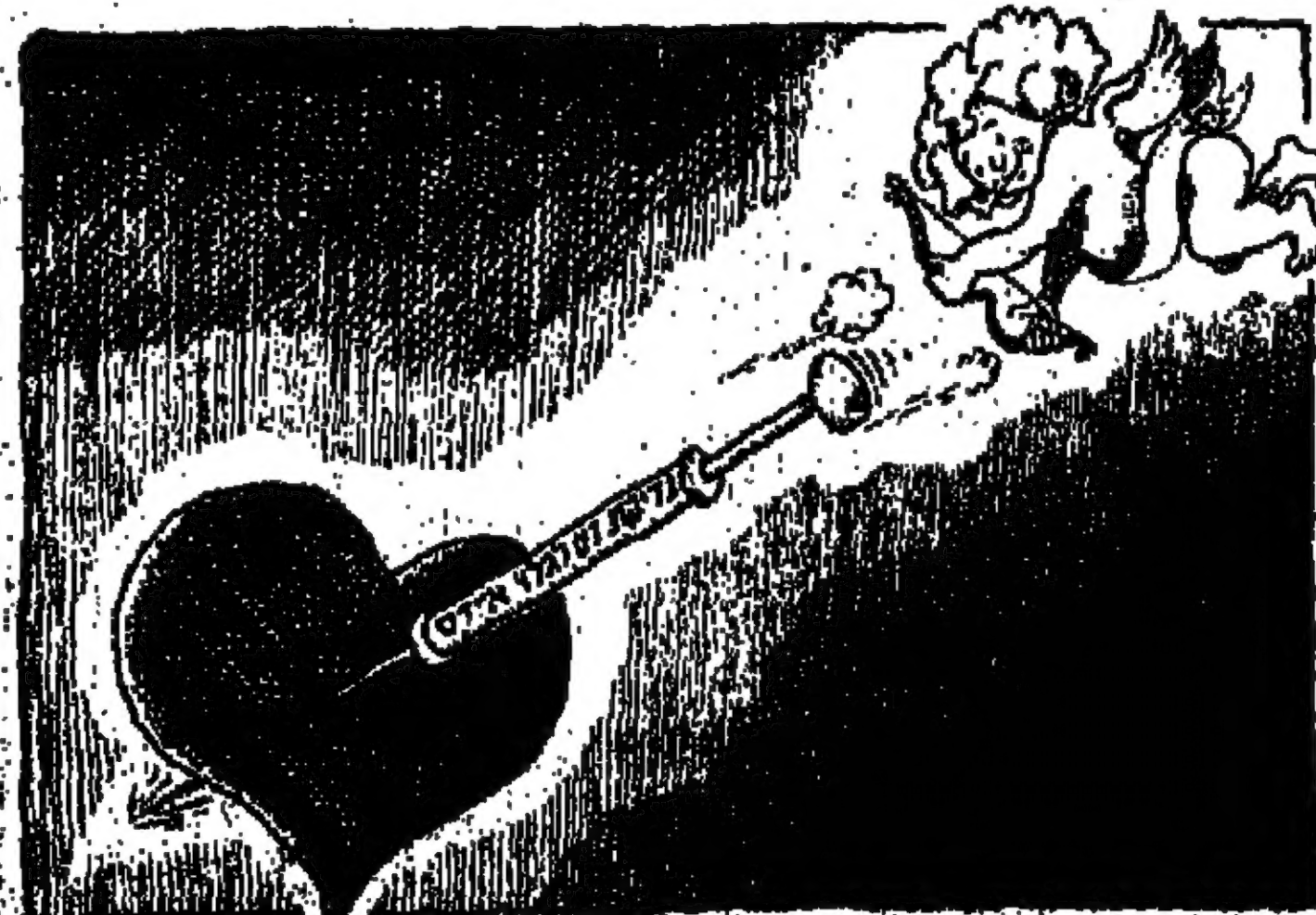
הנהלה ראשית רעננה: חנקין 4, 052-455166
1. ת"א: אבן גבירול 31, 03-292313
2. רעננה: אחוזה 102 (במסג), 052-22939
3. ר"ג ובעתים: כנולסון 113, 03-731152

סוף סוף הביצה מתחילה להתבקע.

"מריה, אם סינור מוויזטה וולדוויס מוכרת לעשות זאת, גם את יכולה".

חזרה חסד (1987)

סוכסוכ

ט' באייר, השמ"ו 8.5.1987

© 1987 כל הזכויות שמורות למעריב
This Magazine is a Supplement to
Matariv International Edition

עורך: צבי לביא
עריכת: דיאלוג בוקשטין
עורך גרפי: יורם נאמן
מעצבת: יעל תורן
גרפיקה: נטע גרונשמן
מודעות: אורי דגן

קולאז' ירירי,

ישא כתבת השער הוא נשיא בית המשפט העליון, מאיר שמגר. דיוקנה של אישיות מיוחדת. האיש שבחוק הנלמה. יותר ויותר אנשים כי הרבה הודות לו נצמד למסד, שהוא עומד בראשו. חומר "המעון האחרון של הדמוקרטיה הישראלית". הקו הליברלי שהנהיג מעורר אנשים לעורר לב"צ, וביצור עוד יותר את מעמדו של הבית כמקדש זכויות הפרט. עמוס לבב מתאר אותו כמי שרואה לעצמו שליחות למלא את החלל הריק בדור יחס מחוקק. האיש, שהוא היועץ המשפטי הראשון לממשלה שהורה לחקור עד בישראל, מטיף לשרים ממושב הרם להשתמש בשכל בסמכויותיהם הלא בלתי מוגבלות, ושלא מחליטים סתם ככה, בלי ללמוד את הנושא. הוא נולד שטרנברג והחליף לשמגר, בשמו של שמגר בן יענה, אחד השופטים החז"ניים הראשונים. זה היה עוד כשמילא תפקידים משפטיים בצו"ל. שמגר מלני חקופת דבורה ידוע כמי שלימד לקח את המלישחים כעזרת "מלמד הבקר". מה זה בדיוק לא בגור אם ספר שופטים התחבון ליוצול אלו קשרו את צמד חשודים המושג במחשבה, או לכלי חד שבו היו דוקרים או מכים את הבקר, שלא יסטה מהתלם. מכל מקום - מכשיר חקלאי-חינוכי מתאים לחקופת ההתנהלות, כששופט היה מודעי צבאי. השופט שמגר 1987, מאופק ואלגנטי, עדיין עם "מלמד הבקר" בידו, הולם את האיש ותקופתו. לא כלי מלחמה נס אלא שימוש מצליח וכולם בספר החוקים נוד שרים ופקידים שניסו לרמוס את זכויות הפרט. הם לא מלישחים אלא מבני ישראל, אבל גם אותם מישרו צריך לעמים להחזיר לחלם.

איר לפיד כוחב על מנהיג חב"ד, חרבי מלובביץ', לכבוד יום הולדתו ה'85. סיבה למסיבה. יום מ'עלד לאומי בארה"ב, מוכרו על ידי הנשיא רייגן. החצר החסידית שאינה הצדלה בעולם, אבל לפחות המפורסמת מכל. היא הראשונה שניסיה לשדווח את התקשורת המודרנית, אם כי המטלות שלה בתן ובדרכי הנעים הלא-כמיתיים שבהם היא מקדבת יהודים לאמונה. לפיד מספר, בין השאר, איך טיפסת חב"ד (חכמה, בינה, דעת) "משיח עכשיו" מתורגמת למוחלן אישיות סביב חרבי, שהפך קדוש בעיני מאות אלפי מאמיניו ומעריציו. לא מעטים בהם חילוניים. לא קשה לחוש בעיני בנימית ההתמסלות, אם לא האהדה. שעזברה לאורך הקימו. כנראה שם הבחב הצעיר, שאינו שומר מצוות, ושבת בסוד הקסם הלובביצי. למקרא חרבים נוכחי בחוויות משותפות עם חסידי חב"ד, מחקומת השדות הצבאי, מעמים בשנה ורדשו לסייע להם לעבור בין חתירות השומרות על קו חידוץ. הם לא באו להטיף מסד ולעשות נפשות כדרכם של המחזירים בחשובה. בחוויה הישקו את החיילים כוסיית וודקה וחילקו סוגניות ודמי-חלבה סמליים, ובפורים העניקו משלוח-מנות - אוני המן וסוכריות. רק זה. קמה, עם רמז של תורה.

בשער: נשיא ביהמ"ש העליון
מאיר שמגר. כרבה בעמ' 6-8.
צילום: יוסי ומיר, "סקופ 80".

6	כוכב צדק	34	האמרגנים
	מאת עמרם לבב		מאת אבי מורגשטרן
10	משיח עכשיו	36	לאכול בחוץ
	מאת יאיר לפיד		מאת מאיר
14	לא בורח מאף אחד	37	מי גול את נחום גוטמן
	מאת סימנה קרמן		מאת צבי לביא
19	דוקטור דות'	38	בגנים חכמים
	מאת אדר אבישר		מאת יהודית חנוך
22	ילד טוב ואזה	42	חיים ואזהבים
	מאת תלמה אדמון		מאת תמר אביד
27	טעל "סופשבוע"	43	מנחם
	מאת גילי פרידלנדר		מאת יואל לב
28	שטח פרטי, דן טולקובסקי	43	הונסקום
	מאת גורית ברצקי	44	"מעריב" למני 35 שנה
31	שימועים		בגניבת גבריאל שטרסמן
	מאת מאיר ערניאל		

האזנה לרדיו

מאיר שמגר

בתוך שנה קצרה וסוערת, ביצר בית המשפט העליון את מעמדו כמגן זכויות הפרט מול שירות ליבה של הרשות המבצעת. גרמו לכך רצף המאורעות, ואולי גם מיקבץ מחדלים נדיר של פוליטיקאים, אישיותו החזקה של נשיא הבית, מאיר שמגר. נישא מעם ולא מתנשא, מקרין כבוד וסמכות, שהרבה הודות לו נצמד למוסד תואר "המעוז האחרון של הדמוקרטיה הישראלית".

מאת עמוס לבב

נשיא בית המשפט העליון מאיר שמגר. מאחורי הקליפה הציבורית הקשוחה מסתתרת נפש רגישה, מאוזנת וישר מלא.

כוכב צדק

מאיר שמגר

שהם יוצאים סמרטוטים, או שיוצאים מחוספסים. מאיר שמגר יצא משם מלך, כי נכנס עשוי ברזל.

מאיר שמגר נולד ב-1915, נולד ברומניא, ב-1915 הוא נעצר ב-1944, כשנלמד באוניברסיטה העברית היסטוריה ופילוסופיה, במהלך השואה בו הסגירה "ההנהגה" לבריטים את אנשי אג"ל ולהי" ונחנכו גם יצחק שמיר, יעקב מרדכי ורבים אחרים. בשנים בהן התגלגל ממחנה מעצר אחד לשני בגלות אפריקה, החל ללמוד משפטים וכמו שמואל תמיר, חבירו לארגון ולמעשה. הוא שוחרר עם הקמת הכרינה, התגייס לצה"ל והשלים את לימודיו תוך כרי הסירות. בצה"ל שרת עד לאחר מלחמת ששת הימים, בעיקר במערכת המשפטית. הוא סיים כפרקליט צבאי ראשי, בדרגת

ל לשכתו שלו אפר מעם ברגע נדיר של גילוי לב כי הוא היטה ביותר בארץ, אך הוא ימשיך במסעו להקים היכל משפט מודרני, משום שאלו יבול להמשיך לראות את תנאי הצבא הקשים של חברי השופטים. הירואס כלשכת הנשיא פסום. שולחן עגול וסביבו כמה כורסות עור. על אחד הקירות צילום אווירי של הר הבית, מול חומת דוד בגוריון. ארובים שיש עליה הקרשה אישית. לידה מגילת העצמאות, ועל הקיר שמעל כסאו של הנשיא - סמל המדינה. וכמוכן - ספרים, ספרים, ספרים. הניקיה גבוהה ועגולה חלון ישרה משקיף לעבר חצר פנימית של הכנסיה הרוסית. כביש חלוצי שם על חבל, ומרי פעם רואים פן החלון את אנשי הדת. הכנסיה - הכמורה למסוקות - היא בעלת הבניין, כמו המבנים בשטח ה"מגורש" המסביב, שמתאם שבעה שישות את הצליינים הרוסים. פעם בשנה הם מקיימים את השבוע שמסל לקבלת פנים, אנשים שנכנסו ללשכתו וראו אותו רוכן - בין ספרי המשפט ושאר ניירות ומסמכים הנוגעים לעבודתו המשפטית - גם מעל כמות ושרוטיים של העשן החם, ה"נייבי" שלו - שאלו את עצמם מניין יש לו זמן גם לזה האם אינו מנוימה האם אינו צנטרליסט מרי?

אילו עקב אותו במהלך הקיידה שלו, תחילתם לא היה מתעוררת בצד היריע העצום שלו חתם ומשפט, מאיר שמגר הוא גם מינהלן מעולה, שאינו מוחר על שום דבר. יסודי, אנליטי ומפורט מאוד. בכל תחום שבו עסק תחירי אורזי תשקת כתובות לא מכבר סיים מנד שני של קובץ גוהלי עבודה לבית המשפט העליון לפני שהגיע למסגרת החדשה. מאחורי עשרה כרדים של "תחנות היוצן המשפטית לממשלה". אבל ראשיתו של המינהל - כשירות פרקליט צבאי ראשי. הוא יבשל קובץ עבודה של תחנות לשימוש צבאי ולשירותי הלוח המסדר במישור הממשלתי. הממשלתי המסדר הממשלתי.

"אנשים שיושבים ארבע שנים במחנה מעצר בריטי, יוצאים סמרטוטים, או מחוספסים. מאיר שמגר יצא משם מלך, כי נכנס עשוי ברזל."

אלו"ר משנה חפיקר בכיר וקידום יוצאיון בקת הוא לגבי מי שומנה על המנה היריב של תנועת העבודה. למעשה היה הראשון מ"המשפחה הלוחמת" שרוד כן גוריון, או ראש הממשלה ושר הבטחון, לא נכד לו את "חשאי" עברו האליטה, ומינה אותו לעמוד בראש חיל בצה"ל. הוא צדיק, אומן, אותו מכר לחיט של הדיש, בעצמו איש העבודה ישמנה, זכר איירי ועוד נדיר. היה הטוב בפרקליטים הצבאיים שהיו במדינת ישראל. מעולם - ואני אומר זאת בשבועות - הוא לא נתן לשיטת מליטי להשפיע על הלאומיות. הוא נעדר כל פניה אישית.

הפרקליט הצבאי הראשי מנחם מנדל 1968, ביצע משפט המשפחה הישראלית. שבעה שנים לא המשפחה הישראלית.

כף לכף הרגל

היחורון מונח בכף הרגל
הרפידה הרפלקסולוגית של
סדלי טבע תחשימה למבנה כף
הרגל שלך. באילו הסכנות את
רגלך בחול הרך.

הרפידה פותחת במיוחד כדי להעניק לכף הרגל של האדם המודרני.
אז כל הימיונה פולח מנה חלקו של האדם שגדל בטבע והלך יחף
ל-כריא. כל קיסור וקיסור ברפידה, החשק עד לקצוץ האצבעות.
וטודד לספס: יציבות, יציבות ותנועת סבסית.
הרפידה מורכבת משש סבסית המשמש כבולע ונעושים בנוח הליכה
או ריצה על משטח קשה (כמו מרדכח). השטח טעון מצופה בבור
סבסית רך. כדי שמונח כף הרגל טע
שטח הרפידה יתיה נעים בכל האפשר.
דירשו את סנדלי טבע סקורי בחנויות
המובחרות.

סנדלי בריאות אמידים עם רפידה רפלקסולוגית
סנדלים נקבקים תחשלים בריאות עם אופנה.
לכחיותכם: טענות דגמים בצבעים אופנתיים לנשים, גברים
וגילדים • סוליה טעחות או חובבות • שתי חיות דוחס של רפידה.
סנדלי טבע - נוח ללכת וללכת וללכת... לעבודה לבילוי או בשעות
הפנאי.

מאיר שמגר רואה את בית המשפט העליון כממלא שליחות בדור הזה - דור יתום שזכויות הפרט שלו אינן מעוגנות בחוקה כתובה, וחסר שיטת בחירות אישיות, כמו בבריטניה וארה"ב, המאפשרת לאזרח לתקן עוולות הנגרמות לו בעזרת נציגיו בבית הנבחרים.

נשיא בית דין העליון מאיר שמגר (מימין) עם המושב ביהמ"ש העליון גבריאלי בן-צבי צדק כשמינה את שמגר פרקליט צבאי ראשי ולא נטר לו את "חטא" עברו הפוליטי. (צילום: דובר צה"ל)

הנאות היום כמובנות מאליהן. עד לפני שנים לא רבות היו השופטים בבג"צ מראים את הדלת לעותרים שלא היו מצליחים להוכיח נגיעה נשירה ואישית בנושא העתירה. "חסר מעמד", קראו להם. היום פתוחה הדלת לרווחה. אולי קצת יותר מדי, טוענים המבקרים קרוב לנוריא שהשופט אלפרד ויתקן המנות, לו ישב ברין בפרשת נקש, היה שואל את העותרים נגר החלטה של המשפטים - ולכים ואנשי ציבור - מה זה עניינם, ואיפה הנגיעה בזכויותיהם הפרטיות, ועד מדרה רוחה את עתירתם. היום נרונה העתירה, ולשר שירי הובדו קבל עם ועדה שאמנם יש לו סמכויות - אך אין הוא מוסמך להשעילן בשירות לב.

בבג"צ ויליאם נקש באה לירי ביטוי דעתו של מאיר שמגר כי בית המשפט בא למלא בישראל את החלל שנוצר בהעדר חוקה. דרך ההחלטה נבט בפרשה קורמת של שערן הקיץ. כשם ששר הפנים ד"ר יוסף בורג קבע או ללא מחקר רציני - אליבא דבג"צ - כי שערן קיץ אינו דבר מועיל, כך בא אברהם שירי וקבע שאין להסגיר את נקש. למה ככה. בג"צ הכחיר בשעתו לר"ר בורג, כי אכן מוסמך הוא להתנגד להתנגת שערן קיץ, אך הוא חייב לנקט את החלטתו ולבססה אין "ככה". לא די שהחוק מעניק לך סמכויות, חובתך ללמוד את הנושא.

כך קבע ולהב גם בזכות חשש הדיבור והמידע. בהחלטתו בעירעורם של העיתונאים ברציון ציטרין ויפעת נבו שסירבו לגלות את מקורות המידע שלהם, כתב מאיר שמגר: "מערכת מריגה חששית ומוקרטית בלעדי אמצעים נאותים לאיסוף מידע ולפירוטו, הם דבר והיפוכו ואינם יכולים להתקיים בצוותא חזא. הכוח לאסוף מידע כוללת כמעט את הצורך להגן על מקורות המידע. חובת נובע מן ההישענות של העיתונאים על מקורות המידע, מיחסי האמון החיוניים להשגת המידע ומן ההשפעה המתועה העולה לבנוע מן החיוב העלתי-מוגבל לגלות מקורות. עולה מכך כי וכתו של העיתונאי לחיזוי בפני חובת לגילוי מקורות המידע שלה, ונקט מעיקרון חשש הביטוי ומחזה לכן נוכח חשש במקרה: זכויות וחירויות עליהן מישתמש משרגו והמוקרטיות, וכמחשק, במשפט אחר, שטח את ה"אני מאמין" שלו על העיתונות: "היא ורועה האורכה של הציבור, המופעלת לצורך איסוף המידע, שיריעו ופרוטו. זיוונים לציבור לצורך קיום משטר חברתי מתוקן, דורח ביטוי ומימשל תקין."

וכשקיבל את הערעור על החלטה ועדת הבחירות המרכזית לא לאשר את רשימת "כך" ואל "הרשימה המתקדמת לשלום", כתב השופט שמגר: "איש אין מנותולין על האמת, על הדעת ועל התבונה, וכבר נאמר כי מה שנראה היום כשטח כמובן מאלין, יתכן שייראה למחרת כבלתי ודאי... בברינה אשר רואה בשלטון העמק אמצעי יעקרי להגנה על אורחיה מפני הסכנות לסוגיות האירכות להם מבפנים, והמאמינה בכוחה הערכי של הדמוקרטיה, אין מגבילים חירותו של אדם אלא על פי חוק, ואין שוללים חירותו של מפרט אך ורק עקב התנגדות, ותהיה אף תנוה ביותר" לתוקן בדבר.

מרכאל צור, יו"ר "ציון", שגבור עליו 15 שנות מאסר, ואח יחושן ברציון, מגביל בנק אי-בריטניה איש ארץ ישראל השלמה שאינו רחוק משמגר בהשקפותיו הפוליטיות. להציע לא הופעלו על היועץ, משום שהכל ידוע כי אין להם סיכוי. ברציון נשלח לכלא, ומשמגר רחם מועם - מאוחר יותר כשופט בבית המשפט העליון - כאשר ראש הממשלה מנחם בגין חנן את האסיר.

יורשו בתפקיד, הפרופ' אהרן ברק, המשיך לתרוש ולתקמיק את התלם שפתח מאיר שמגר, כשהחוק את מעמדו העצמאי של היועץ המשפטי לממשלה בחקר חשדות ומחשית משיחות שמעורבים בתן מוליטיקאים, אמיל בכירים, ממלכת השלטון, כך עם מרשת השוחר של אשר ידלין, שהתפוצצה ערב מינויו כנגיד בנק ישראל, והעמדה לרין של לאה רביץ, אשר אשת ראשי הממשלה הפוליטית לתעקב חוללים והאחריות שלה בארבה.

(משפט מועמד הקורס)
צבאי בשטחים כבושים - ארבע שנים לפני מלחמת ששת הימים, כאילו צפה מראש את מהלכי ההיסטוריה, הצורך בקיבוץ כוח התעורר אצלו ב-1963, כשפרצו מרומות בגדה המערבית וכישראל הוכרזה כמנוח מחשש שהמלך חוסיין עלול ליטול.

בדיעבד, ועל רקע עברו הרוויזיוניסטי של מאיר שמגר, היה אולי מי ששאל את עצמו אם ההנחיות הללו נבעו מתוך משאלות לב כמסוות לא בא בחשבון, כמו דור בניגורין בשעתו, וכך גם כמה מירידי הטובים של האיש, לוי אשכול ויעקב כששון שסיראו שמליצו למנחו כיועץ משפטי לממשלה או יצחק רבין שהאיר ידיו הטוב ער מימי השרות הצבאי - כולם יכולים להיער שמאיר שמגר מעולם לא נתן לעמדתו הפוליטית להתעקב כשקיבלו המקצועיים, לכן ידיו לא הופעו על כאשר רוחה את בקשת גולדה מאיר לכהן כשר משפטים כממשלתו, ושנים לאחר מכן רוח בקשה דומה של מנחם בגין. הם הבינו, שני המנהיגים, שבין תלייהזילים של ספרי החוקים אכן "ממבנה" כשרון כעל כריזמה וסמכות, איש ישר ומסור, נאמן לעקרונותיו ולשליחותו הציבורית ללא משוא פנים, מדרגם הגרין במאגרים המידלדלים של מנהיגי המור.

מאיר שמגר היה היועץ המשפטי הראשון שהורה למשפחה לחקור שר בישראל - את משה ריין שחפר את הארץ לאורכה ולרוחבה בחיפושי הארכיאולוגיים. דיין רחם מועם, אתריכ יבא חקפי הציבור על מאיר שמגר שקרא את חומר הראיות שהביאה בפניו המטורה, ומצא שאין בהן די כדי להעמיד את ריין למשפט. הוא כחן ודחה את המידעומים על פשע מאורגן בישראל וקבע שאין הוא קיים במתכונת "המאפייה האמריקאית, עם שולחות וקשרים במימשל. עם זה, כלשכתו של היועץ שמגר גולדה ירשימת ותאורי עשרי המפורסמת של ראשי הנושעים בארץ, קשרי ארצות שימון אימץ אותה ברורה המפורסם של ועדת החקירה בראשותו. אולם כשמשפחות העדות היו שאכן יש פשע מאורגן בארץ, עדיין היה מאיר שמגר נמשך כערטה. הוא השיב בשטח כי לרגע לא האיל סקס קיוומו של פשע בארץ (דברי אני נמשע עם מושעיסל יוביסום), אך אין לו ספק כי צוק בקשיות שלמימשל בישראל אין קשר עמם.

בימיו של היועץ המשפטי שמגר נחשפו לראשונה שערוריות כלכליות שיועצו את הקרינה, כמו המתרחש במפעל תרבי "אטורקס" או פרשיות השחיתות בחברת "נתיבי נפט". הוא שתבע לרין את

האזנה מיוחדת

סופסופו

הנהלת המוסד

אפריל '87, הרחל האחרית של הקאריק
האפור-מטאליה נפתחה עוד לפני
שהנהג - הרב יהודה לייב קיינסקי -
הספיק לעצור את המכונית הענקית. הרי
הורי המפורסם ביותר בעולם מיהר. השבת כמעט
בכנסה והוא לא רצה לאחר. הוא מסע בצעד נמרץ
לתוך הבית מספר 770 באינטרן פארקוני, ברוקלין.
לפני הכניסה התעכב לרגע כדי לחזות בראשו לשלום
לכמה עשרות חסידים שהצטופפו ברחוב. מנסים
לחטום בו מבט מקרוב.
יום קודם לכן עמד על רגליו ליד קבר וחתנו
במשך חרוב שלש שעות. בבדידות מוחלטת, וניהל
שיחה פרטית מאוד עם בוראו. לאחר מכן נסע הביתה
ובמשך כמעט חמש שעות נוספות, עד קירוב לחצות,
עברו לפניו אלפים מחסידיו. עדיין עומד על רגליו,
הוא חילק לכל אחד מהם דולר לצדקה. בבוזר חור
ליקבר וחתנו, נושא עמו, כתמידי, שק של 15 ק"ג
נייר. מכתבים, פתקים ובקשות. באותו יום עמד שם
יותר ומו מכריזל מקריש, כנראה, ומו גם לעצמו.
כשהחליט לחזור הביתה השמש כבר עמדה בשמיים
כוות מסוכנת. בו עצמו לא נראה שום סימני עייפות.
זה היה יום חשוב בחייו של הרב נחמן מענדל
שינאורסון שליט"א, הידוע יותר כרבי מלובביץ'.
באותו יום נלאו לו 84.

הנסיון לחשוף או אף להניח משהו מרבותיו של
הרבי מלובביץ' הוא בהכרח נסיון מושפע. צדדים
מסויימים באישיותו נחשפו עד חום. מוצו, צולבה,
תוערו והפצו במליוני עותקים. נקודות אחרות בחייו
כמעט חשאיות. הרבי הוא סמל. מכתב של הרב שך
נגזר, שפורסם לפני כחודשיים, הזכיר שלא בשביל כל
הורמים ביהדות הוא סמל של טוב. המכתב גם לא
שינה את העובדה שיש לו הרבה יותר אוהדים
מיריבים. ההערצה, האהבה והכבוד הכמעט-מיסטיים
וואולי לא כמעט שרוחשים לו חסידיו מעמידים אותו
הרבה מעל כל רב, גם הרבה מעל כל אומ"ר אחר
מאלה החיים היום. הביטוי "יהודי המפורסם בעולם",
אינו מקרי. גם לא מוגזם.

ביום הולדתו ה-80 של הרבי הכריז הנשיא רייגן
על יום זה לאומי, לו קרא "יום ההתבוננות". כינס
הולדתו השמונים וחמישה חור הנשיא האמריקני על
ההכרזה. לשבס הכרזה היום המיוחדת הרכי לא בא. רייגן
אינו הנשיא הראשון שהרבי סירב לבוא לפגוש.
ב-1980 חמיו אותו הנשיא ג'ימי קרטר לבית הלכן
כדי לבדוק אותו ביום הולדתו. הרבי סירב לבוא. מאז
1947 הוא לא יצא מכרזקלין. אם ייצא - אמרים
חסידיו - זה יהיה רק כדי לעלות לארץ ישראל.

מנחם מענדל שינאורסון נולד באפריל 1902
בעיירה ניקלייב שברוסיה, אחר הפרוכים המסורתיים
של ירוחת תב"ד. אביו, הרב לוי יצחק שינאורסון, היה
אחד הרבנים המפורסמים ביותר ברוסיה, גאון ידוע
בתורה ומתנגד עקשן למשטר הקומוניסטי שהסתבך
כקביעות בעימותים עם אנשי הנקודר והארטן שזכו
צמח מאחר יותר הקנב. אשתו, חנה, הייתה בתו של
הנאון ר' מאיר שלמה הלוי יונבסקי, רבה הראשי של
ניקלייב. לחנה כפי הנראה, לא הייתה השפעה גבוהה
על חינוכו של הרבי. בביוגרפיות הרשמיות של הרבי
ואביו הוא כמעט אינה נזכרת. אלה היו נישואי שידוך
שקשרו שתי שושלות מכובדות ואפשרו ללוי יצחק
להישאר בבית וחתנו עשר שנים וללמוד שמונה שעות
ביום מבלי להיטורר בנעיות פרנסה. יכולת ההתמדה
הזאת, יחד עם תוכן הפנומנלי ואולי גם העקשנות,
עברו בירושה אל מנחם מענדל, שהיה הבכור מבין
שלושת בנים.

קשה לתאר את ילדותו של הרבי. למעשה הוא
לא עבר שום חקפה שהיכניו "ילדות" יכול להראים
לה. ככל למשפחת שינאורסון וכנכדו של הרב הראשי
של ניקלייב, היה ברור שיש סיכוי שהוא יהיה
יהודי אומ"ר תב"ד. אפילו שמו, מנחם מענדל, הוא
רמז לא דק במיוחד לאפשרות הזאת. הוא נקרא על שם
אביסביו, "הצמח דק", אחר מחשובי אומ"ר תב"ד
בכל הזמנים. הציפיות ממנו היו כליכך עצמות עד
שאמו נצטוותה ליטול את ידיה בכל פעם שבאה
להניקו. ההשקפה העצומה בו הניבה פרי במהירות,
גדולה יחסית. בגיל חמש הוא הוצא מן ה"חור", היות
שהתקדם בלימודיו במהירות כזו שכבר לא היה לו מה
לעשות שם. אביו החליט ללמד אותו בעצמו. לוי יצחק
לא היה מורה קל, גם לא אבא קל. "בעלי לא אינו"
(משך בעמוד הבא)

הנהלת הנהלת

המוסד המרכזי ביותר של חסידי חב"ד, שהוא גם המוסד המרכזי והגדול מכל דבר אחד את שליטתו המוחלטת של חב"ד בחסידות - הם השליטים. במרוקו, טוניס, באי טקסניה לונדון, שווייטס, פולין, בעצם בכל מקום, יש למעלה מחמש מאות שליטים באלה. החלילי מושט, לוקחים בחור מיד אחרי החתונה ושולחים אותו לקהילה רחוקה כדי לחיים עם בית-בנות ובית חב"ד. הוא לא נשאר והוא לא חוזר אף פעם. זה לכל החיים. כסף הוא לא מקבל. רק כשנים האחרונות החלה נטייה בחב"ד לממן לשליטים את השנים בשנות העבודת הראשונה. לעסוק במעלות בלבית מכל סוג שהוא - אסור להם. אם יש הוצאות מיוחדות, וכנסה להחמיה ועד הנהלתם.

ועדת המיליונים

בשנים האחרונות, אבל כסף למימון שוקף תמיד חסר. אחד השליטים הגיע פעם לרבי וסיפור לו על החובות העצומים של הקהילה שלו, והרבי אמר לו: "אני מאחל לך שבשנה הבאה יהיו לך עוד יותר חובות".

מי שחיים את "ועדת המיליונים" הוא מיליון יהודי-אמריקני בשם דוד צייס, בעל רשת ענק של מלונות וחברות להובלת כסף למשכורות במעלות. אחרי שניקו בני-גדלי וראה את מצב החסידות - הוא אירע הבורה של מיליונים יהודים שהחליטו לאסוף כסף ולהעביר אותו לידי חב"ד. היום חברים בוועדה, מלבד המיליונים, גם כמה סטוריום יהודיים שהובילו כהם הוא חשנונו ודני בשווייץ ממיניסוטה.

חבורה נבחרת. הם נגזשים כמה פעמים בשנה ליום דיונים שלאחריו הם מתקבלים על ידי הרבי שמבדק אותם. (זה לא מושט, חב"ד כמעט שאין קבוצה קטנה של חסידים "כבדים", כמו יוסף יצחק גוטס מאוסטרליה שחודש הרבה מאוד

(חמש מהעמוד הקודם)

כאביהם האב את הבן, אמר פעם אמר, "אלא העריכו והתחשב בדעתו בעניינים שונים עוד מיליון". שני אחיו של הרבי, רב כפר וישראל אריה לייב, היו יכולים להיות נאחזה של כל משפחת יהודים אחרת. שניהם היו תלמידים מסורים ומבוקשים מאוד, אבל קצת פחות. רב כפר, הוא השני, ניהל במספר של רב כמעט לחלוטין על החסידות. בתקופת מסריעות נטה לקומפוזיט, ולבסוף עלה לארץ ישראל, בה נבחר, לאחד מרובי ביקש הרבי לאמץ את בנו, והרבי רליה רשמן, אולם אימה סירבה לכן בכל תוקף. הוא השני, ישראל אריה לייב, נרצח בידי הנאצים.

יש פרט אחד שאינו מופיע באף אחת ממאות העדויות על ילדותו של הרבי: משפחת ילדותו. הרבי לא שחק, הוא למד. נקודה. אין גם איש היכול לטעון שהיה חב"ד של הרבי. לא היו לו חברים, כשכיל בני גילו הוא היה מבודד מדי, כשכיל מבוגרים ממנו -

שמעון פרס מניח תהליך במצוות חסיד חב"ד. העריצה כמעט מיטית.

12 מלכודות

הנוכחי אין אפילו את זה. הוא ידועה קרב חסיד חב"ד כאישה נעימה מאוד, חמה ופתוחה. להבדיל מהרבי היא מקפדת בחברות והמצאות במעמד הקרוב לשלה בתוך החסידות. בחב"ד מכבדים אותה "המלכות" על עומק הקשר בין הרבי לאשתו מצביעה אולי העבודה שהוא לא גירש אותה ונשא שניה על פניה, לרבי, בעצם לכל בנאדם - ילדים.

זמן קצר אחרי גישוריהם נסעו הרבי וחנה מוסיס לבדליה. הם נשארו שם עד 1933. בכל הניגונים הרשמיים של חב"ד שהוציא חסיד חב"ד לא מוסבר, ולו גם במלה אחת, מה בדיוק עשה שם. חלק מהניגונים האלה מוכרים, באופן חסות מאוד, שהוא "למה" למעשה הוא למד גם מתמטיקה וגם מדעי הרוח באוניברסיטת היידלברג. כנראה שקשה להשיג את סביב הלימודים נכבד מכך שכן השאר הוא למד גם פילוסופיה. כתבי איסטן ואפלטון מתברר, אינם נחשבים להשכלה המתאימה במיוחד לחסיד חב"ד. הרב יוסף רב סלוביניצקי, שלמד איתו סיפר מאוחר יותר: "איתנו שכלל השיעורים יושב איש מוקדם עם ספר בעברית ביד וקרא. רק אחריהם התברר לי שמדובר בתלמי של האו מר"ן. גם רב המלכות, אנב, לא מודיר באות שיעורים בידק הוא ראה אותה. עם עליית הנאצים לשלטון עזב הרבי ואשתו את גרמניה ועברו למארי, שם נשאר הרב - וקיבל תואר - בהנצחת אנויות. הוא נשאר במארי עד 1941 ואז,

המשפט

יוסף יוסף נעים, האדמו"ר הקודם, רבי יוסף יצחק שניאורסון, חשאי בבית מספר 770 באיסטון מרקוויט סמית ענקית. לכולם חזת תמיד ברוב החסידות שיבת לחסידות חב"ד. נשדו של האדמו"ר (בנו של חסיד), שאינו חסיד חב"ד, תחל להוציא ספרים מן הספריות ולמכור אותם בטענה: שהם ורשיות. לחסיד חב"ד לא נותרו ברורות אחרות, ובנוסף למקובל בבוקרלי הם מן לבית המשפט האזרחי, של הממשלה. אחרי דיון ארוך החליט השופט שהחסידים שייכת לחסיד חב"ד. אחת מעדויות החסידים חתמה ששכירות עומדים גם ספריו חתום דב"ש כולל ספר פילוסופיה ומסובלנות חסיד חב"ד יוסף יצחק לא חזק מחזק בה אילו הותה הספריות. יש משפטו המפורסם: "בית שבו נחלת החלוקת גורלית, משפט חסיד חב"ד בחלוקת גורלית ארוכה. מול תחנת ענק של חב"ד, רשת ורשית ורשית, אל יורו לאומי ו"יוון ורשית". השמחה הממיתית: לחסיד חב"ד, חזקתו מלחמה הרב עד, חשק ששש את חב"ד לחסיד. הוא החליט מן לנשק את מלכותו חסיד - כי אומרים - מוכן עמו כבו שום גורל שום השמחה.

הנשיא רייגן חתם על מגילת הכבוד שהעניק לרבי מלמנדלסון ה"ס, בראש התימנותים של רשמי הממשל וחברי הקונגרס: הרבי לא בא אליו.

כשהגיעו הנאצים, פתח במסע התחמקות ארוך שבסופו של דבר הביא אותו לארה"ב, שם הצטרף אל חותנו שהגיע לארץ האפשרויות שנה קודם-לכן.

לשהות כפאריס וחתה השפעה מכרעת על אופיו של הרבי. במשך שמונה שנים הוא עסק, באופן אינטנסיבי, בכתיבת תולדות. לכישוריו המרעיים שלו גם בסם אקדמי שמשרת אותו עד היום. כתבי גרילה אחרים, במקום אחר, אין כמעט שום ספק שהוא היה נחפז למדע חסיד, פרופ' וולטר גרין, מדען אמריקני חסיד חב"ד, עסק במדע בעבודה רחבת היקף על בעיות מיקרוביולוגיות והשורות בחקר החלל. כשסיים את העבודה הגיש לרבי העתק מ"40 כרכי המסקנות. חודשים אחר-כך קיבל מהרבי מתכתב בו פורטה מחירה מרעית בין דברים שנכתבו בכרך מס' 18 לברבים שנכתבו בכרך מס' 38 על החוקר. גרין התחנך נאלין לשבח ולשנות את שני הכרכים חב"ד צדיק.

יד כשהגיע הרבי לארה"ב, מינה אותו חותנו האדמו"ר לאדמו"ר על כל חורגיו חב"ד, למעט הישיבות, על כל נושא חסיד, ועל "קולות" - ההוצאה לאור של חב"ד. במינוי הזה הותה אולי העריכה רבה, אבל מינויו של החתן השני של האדמו"ר, הרש"ג רבי שמריה גור אריה, למנהל הישיבה המרכזית של חב"ד - "יומנים תמימים" - הוכיח שמאבק הידיעה טרם הסתיים.

1944 קיבל הרבי חורפה מברית קונסטנץ שבברזיל. אביו מת, שלוש שנים מאוחר יותר קיבלה אימו אשתו יציאה מרשית והגיעה לפאריס. הרבי נסע להביא אותה מעיר האורות. ר' שלום רב בוטמן, קרוב משפחה של הרבי המתגורר בישראל, פגש אותו שם. בוטמן היה אז בן 12, הרבי בן 45. "יהודי הוא לא ריכר רבני תולדות אף פעם", אמר בוטמן, "לא היית שומע ממנו גליידינגרסל" (כתיבה). הרגשנו שהוא לא שיד. הא היה מאוד נעים הליכות ואומר כבוד. אולם הוא לא היה איש רעים כבד אף. הרבי ישב במאריס בוויק למשך הזמן שנדרש לו להוציא יווה לאמו. אחרי-כך חזר לגליציה, סידר לה בית בסמוך לביתו ולא יצא יותר מברוקלין עד יצא חיה הנה.

ב־1950 נפטר האדמו"ר רבי יוסף יצחק. בעשר השנים שבין כואו לארה"ב עד מותו, הוא הספיק ורבה. למרות ניראותו שהייתה מעורפלת מאוד מאז שהיה בכלא הרוסי בתחילת מלחמת העולם השנייה, ולמרות גילו המתקדם, הוא הצליח לכתוב מחדש את החסידות שנוצרה ממש לגמרי על ידי הנאצים. חב"ד, למעשה, הייתה החסידות שהתאוששה הכי מהר לאחר ההשמדה. חסידותה בין מותו של רבי יוסף יצחק לבין קבלת האדמו"רות ביד מנחם מנדל עברו שנה. בכל פרסומי חב"ד, בכל השיחות עם חסידיו וחב"ד חב"ד, יש כשנה האות משפט אחד רק כמעט לחלוטין. בפרסומי חב"ד כתוב תמיד אותו טקסט: "טבעי היה אימאם שלאחר הסתלקות חותנו עלה רבי מנחם מנדל שניאורסון על

הרבי אומר שהזמן לביאת המשיח כבר הגיע, ולילכה את האמונה בבואו הקרוב. חסידים החלו להאמין שהרבי עצמו יתגלה כמשיח. הרבי ציוה שיפסיקו אבל לקנות מותר.

המלים האלה, "הוא קרוש", סענוות בהרבה יותר משמעות מהם. שגרמה כרעק הראשון, סביב הרבי הולך ובכנה פולחן אישיות קיצוני עד כדי כך שאפילו לו, כך אמרים, כבר נמאס ממנו. לפני זמן לא רב פנה הרבי אל חסידיו כמעט ברמקאות ובקש מידם שכשעת התפילה לא יתבוננו בו, אלא לכוון השמיים. "אל תתפללו לבשר ודם", אמר. זה לא עוד לו. יחס החסידים אליו הוא פועל יוצא של אחת מן האידאולוגיות הבסיסיות ביותר של הרבי, הסיסמה "משיח עכשיו": הרבי אומר שהזמן לביאת המשיח כבר הגיע, ייתכן שמה שמעכב את כואו וו ארישות מסיימת לאפשרות שיבוא. על כן מלכה הרבי בעצמה רבה את האמונה בבואו הקרוב של המשיח. עם הזמן החלו חלק מהחסידים להאמין שכמוסר של דבר הרבי עצמו יתגלה כמשיח. הרבי ציוה בתקיפות להפסיק לחלוטין לעסוק בעניין, אבל לקנות מותר, אמר מנחם מנדל, האדמו"ר על הפרסומים בארגון צעירי חב"ד.

הרבי, אגב, גם לא אמר מעולם שום דבר שיסתר במפורש את הרעיון שהוא יהיה זה אחד המשיח. יש פה מילכוד מסוים. חלק גדול מהאידאולוגיה החב"דית מבוססת על רעיון הגאולה עוד בוטנו. אם הרבי יודיע ברבים שהוא אינו המשיח - זה עלול להתפרש כאילו אמר שהמשיח לא יבוא בוטנו, וזה ייצור משבר נורא בחסידות. כינתיים נגדרים חלק מחסידים, אם אס, לפולחן אישיות קיצוני. בסיום "התהוותיות" של הרבי, למשל אחר שישבו איתו באותו אולם ארבע, חמש ושש שעות, הם יוצאים החוצה ומצטופפים ליד דלת המוסך כדי לראות אותו כמשר עור כמה שניות כשהוא נכנס למכוניתו. "אחרי-כך הם רצים אחרי האוטו עד לזמרו כדי שאם יהיה במסעה אור ארום - יוכל להצעה נוספת בפניו, מספר אברהם נורה, המבחר בימים אלה ספר על הרבי לבני העתידים. "הרבי מפרסם לא אהב את זה, אבל

מנחם בגין בהחלפתו עם הרבי הרבה יותר משתם רב.

אִי-אפשר לשנות זאת. חסיד חב"ד גם מפיצים עשרות סיפורים מיסטיים הקשורים ביכולתו של רבם לרפא חולים ולהגשים ברכות הנשמעות בלתי-אפשריות. הסיפורים האלה גיעים לעיתים על פה מאמונת ריחיו. "טוב", אמר מנחם מנדל במבוכה קלה, "דרי יש בשלם גם דברים על-טבעיים". בדרך-כלל נמנעים חסידיו - למחות ארגון הגנ של מוסדות חב"ד: "אנו מאמינים שהרבי עצמו שליטא יכול להחליט כמשיח". פרסומי העצום של הרבי נבזק קודם כל - מפרסום חב"ד, יותר מכל חסידות אחרת, עוסקת בתקשורת המונים. היא מפצה את היהדות בכל דרך שמציעה המאג העשרים. שירות סלולרי, "קנסי המבצעים", שידורי טלוויזיה בכבלית, רדיו, וידיאו, (חמש בעמוד 32)

מלכודות 13

לא בורח מאף אחד

**אשה חוזר קרה לזאביה ר"ס בדרך לתהילה. בלדה לעוזב קיבוץ
מצליח, ספורטאי מצליח, ומגיד קרבי מצליח, שהלך לעשות אמריקה
באמריקה וגם נהיה שם לאיש עסקים מצליח. עד שהסתבך בעיסוקת
טילים מבוקשת, ויצא נקי בשן ועין. אבל לישראל עוד לא חזר סופית.**

מאת סימה קדמון צילום: דאובן קסטרו

ששנו אנשים, לבושים בחליפות ועיבות;
התגללו עליהם כשהם עומדים משפודו; כענין
אין יורדים, נראה אף ארץ עומד למטה
כמו, זמרה, אחם השתקעוהו מה השפיר
כזה. אלא שנקטם ושובהו, הם יורדות מזה
לפ מוכסין שפדליים ובעקש ממנו יקרות אליהם
לחנה המסטר, ואף בישקעם תיחול לו לעלות
למסדר המסטר, להניח שפאר לארור
עיה, ואולי גם לבקש עורה מוכר או שניים, אבל זה
כלכו את יורדי ואיךד יורד אחורו, יר
למכונות, רעקו אחם מכליו שבנכתב, כניס, מנחם
ממאות חכיו לשאר הדי - אלה - אלה כעס, וארשה
ביו - וחס, אונים, באתו עיה ואני, רייס
קרבנני, מופעני, מחונן, מ"ר, ערי, אף עסקים
פלות, את לחנה, הנראומה, עשה דעם, יחא
לחנה.

[illegible][illegible]

מלונת שיריון באוגוסט של ארבע שריון. לאחר המלחמה
החלם על הפלגות לירי המות, בצפון מזרח סואץ
המסע הניעה אליו המונח להשתתף בתחרות בינלאומית
באתלטיקה קלה. מרי עזב את הדייט בעל כורחה
ומתחנן על שפת התעלה. את מלחמתו זה הכיפרים
כבר סיים בצד המזרחי של המפרץ, ביער סואץ. הוא
זכר אותה כסכסוך המצוי של מנצח, שכלת את התעלה
על האוגדה של ברו. תורשים שלאחר המלחמה עבר
הענין למאדיר. לראשונה על המוראל רגא למגורים
מסורים. תאוריה הקפיד על מנו וחפשות תכופות

ולנשאים ארגן מפעל בידור.
בסוף שנה 1979, לאחר שנים של ניתוח מפעל
והימים בלבעת בידור, נשלח רזיס לארצות-הברית
במסגרת "כור", לייצג מספר מפעלי רהיטים של
החלוקה הקיבוצית, "קיי.איי.איי." (קבוצת אינטגרציה
פרויקט) החמקמה בנידג'ס. לאחר שמונה חודשים
החליטו הקיבוצים להתקטל. כעיתונות פורסם על
(המשל בעמוד 17)

ואביק רייס: "אי מעם לא
עם זיב בין זיגליים, זימיר
לוצה. יוחד חזק, יוחד
מחד, יוחד גבוה."

**גל גלי ההסטוריה מתגלגלים
קדימה, חמיד קדימה.
כשהחלפתי על עצמאות
בארצות-הברית, על עזיבת
הקיבוץ, היה בי רצון להוכיח
לעצמי ולחברי שכל הנושא
של 'ציאח', שהאמרות לשמן
יצאתי, היו נכונות וצודקות".**

RECEIVED

Heinrich

לא בורח מאף אחד

אותם בעיסוקה הטילים היה סוכן מוטווה שסיים פיתוח, ותפקידו היה להפיל את ריגים כפז. התפקיד ששיחק גיל סילווה לא ברור לואב עד היום. באו שנצטו לא ראה ולא שמע דבר מגיל סילווה.

למן הרגע שבו ככלו אותו סוכני המכס והשליטה לתא המעצר, החל מסע הבלדות של זאביק רייס. לאחר לילה בבית המעצר במנהטן, הועבר הטיול בחייו לראלאם, מסע בוצעו טיורי הירשפון של סוכן המכס המוטווה - פ"ס וילסון. זאביק רייס הועבר לראלאם באוטובוס מלא אמירים, והגיע אחרי המועד שנקבע למשפטו. חרש ימים נאלץ להבחין שם בבית המעצר עד למועד הבא. קשה לטכנע אותו להכנס למרת' הטיסים שעברו עליו שם. "בשביל זה להכנס לזוה", הוא שואל שוב ושוב במסך הטיסה. קשה שלא להבחין בחוסר המנוחה שעובר עליו כשמדברים על פרשת המעצר. משוה טגובל במפר.

אני שואלת אם יתכן שהוא פחד לרבר. "חביני", הוא אומר, "אני עוד חוזר לשם". אבל כשלושנים הוא רק אומר ש"כל הסיפור היה איום ונורא. אף אחד לא מדבר איתו". קושי שהוא בעיקר נפשי, של סלילת חופש, של אי ודאות, חושך בעיניים, גלגלי ענק שמחלישים להישחק. תשעה שבועות שהה במעצר, ובכל אותה תקופה התנהל מאבק מתמשך לשיחרורו בערבות. בכל אחת ומן לא נחקר רייס אפילו שש אחת. ערימת הקשיים שהעריכו עליו היתה, לדבריו, בגלל היותו זה, "ישראל", "כי אחת בקובל בארצות הברית לשחרר בערבות חור 48 שעות". לאחר שהובא לפני שופט בראלאם, החלה חלאת מינהליה וגיוס כספים לצורך תשלום הערבות. אף חבר לא נזח אותו. גם הקיבוץ עוד, לא כספית, אבל בעידוד חוגי.

תנאים הפסיים של המעצר אין לו טענות. התייחסו אליו בכבוד. הסוהרים קראו לו "קולונל", העצירים הצעירים "דוד". לא השפילו אותו. יכולתי לרבר בטלפון מחפשיטיו. היתה לי גם טלוויזיה. לאחר תשעה שבועות שוחרר בערבות של 150 אלף דולר. בשלב זה, לדברי רייס, נוכחה התביעה שאין לו שום עילה אמיתית וחוספת להמשיך מעצרו. או גם והשפט כל טעמי האשמות נגדו, למעט האשמה שהיה עד שמינה. לעבירה שמתבצעת ולא ריגוע עליה לשלטונות החוק. הכל המתים לפני כחורש, כ"ג כסרס, כסנה מתחילת הפרשה. השופט גער ארונות בחביעה על הטיול הגס שלה. זאב רייס נדון להשלם קנס 500 דולר בסדרה. אבל הוא אומר: "גרס לי עוול גדול. זו היתה טעות קרישית של 'סציאת אשם'. אבל עכשיו הוא חוזר לארצות הברית. אשתו וילדי נמצאים שם. בנירגרס, בבית. המשפחה שעבר לאחיו. הם נמצאים שם מיום שנודע דבר מעצרו, כדי להיות בקרבתו ולסייע לו.

יש מה שהוא חסות, אני אומרת לרייס. מה גרע ממך לשת את כולם ולחזור מיד לארץ. מה מחזיק אותך שם? הוא לא ועשב שיש מה מסתובב לתליהן, על כל פנים לא על פי הש העקי של זאביק רייס. "אם הייתי עובד עכשיו - זה היה מתקבל בבחינה. ואני לא אצא מארצות הברית כנורת. זאביק רייס לא בורח מאף אחד. אני רוצה להתקבל בשפט, בצורה מסודרת". דרך ארובה עשה זאביק רייס, הספורטאי הממונן, מנראלף במילואים, איש העסקים, סיפור הצלחה, אבל בתוך כל הגילגולים נשאר עם גרעון והמסומות של הקיבוצנים "בזור". הוא יורה בסוף, "הייתי נאווים הנאיויות התבטאה בכך שיריחתי במלשון. עם אנשים שאני לא מכיר. שהאמנתי לאנשים. אני מבית ארנס משופשף בעסקים לא היה מבין לאן שהצעת. היום אני פחות נאווים כיום הוא של הברכים. נעצמ, בנושא של מלח אמן באנשים אני כבר לא כל כך בטוח". בקיץ יחזור זאביק רייס לישראל. משפחתו תשוב איתו. אחיו גרעון ישאר שם, בארצות הברית. בארץ ישיר בקטל הירשפון, וגם פז. הוא אומר: זה יתה כמו שתמיד אהב: סוף יתה, סוף יתה, וסוף יתה.

סיומה קדמון
מאמכות 17

הזיים עשה ספורט, צבא, לא יכולתי לראות את עצמי לא מנצח הייתי מוכרת להכית לכלים שאני בצלית. אם הייתי חוזר באותה תקופה, כאמת הייתי חוזר עם נוב בין הרגליים. זאביק רייס אף פעם לא עם נוב בין הרגליים. זאביק רייס חייב תמיד לנצח יותר חזק, יותר מהר, יותר נבחר.

במשך שנתיים, עד '85, ישבו רייס ומשפחתו בארצות הברית. החברה שהקים בעקטנות ומחור רכבות כמסרת, היתה לסיפור הצלחה. נוסף ליבוא רהיטים מהקובצים, הוא מכר לאמריקנים גם מפי כיבוי מתוצרת להבות הבשן. ואו התחלל המשבר. "עם כל הטוב שטעמתי שם, והיה לי טוב, לא היתה הרגשה שייכות, שמקומי באמת שם. הבן היה צריך להתייחס לצבא, ועמיתי עליך שיתגייס. הרגשתי שכל שנה נוספת בארצות הברית מכה עוד שורש בארבה. סבכל שאשר יחזור ומו, העקירה משם היתה קשה יותר, לי, לילדים, לאשה. בעיקר לילדים. הרי יטבנו שם כבר שש שנים".

אבל העניבה, כך התברר, איננה כוללת את חיסול העסק. זאביק רייס החליט ל"יבא" לארצות הברית את אחיו הצעיר מנע, גרעון. גם הוא ספורטאי מחונן, אב לארבע ילדים. אחיו אולי יבוא הנה השלישי, יהודה, וכך יגללו כריסטיה עסק בארצות הברית. יהודה לעסך משפחתי. האם אין בתהליך זה מידה של הוגאה עצמית, אולי צביעות מסוימות, שאחוריה ימשיכו בני משפחת רייס להעמיק שורשים בארצות הברית?

זאביק ענה שרק אלהים ידע מה היה אחריכן, "אכלי גרעון רצה לבוא. הוא מתאים. יס לו כל התכונות הנדרשות". אחרי דקות נוספות של שתיקה "כמעט כל אחד בעל יכולת היה רוצה לראות עצמו באיו שדרא תקופה בחייו יוצא לשתיים שלוש לחורל. לראות מעגל אחר של חיים. בלי הבדל אם זה תפקיד כלכלי או בטחוני. בקיבוצים יש כל הזמן מאבקים על יציאות של משפחות לחורל, לראות עולם לא להיוולד בקיבוץ ולמות בקיבוץ. גרעון לא יוצא דופן. הוא בן 43, ובמסגרת הרצונות שלו והיכולת שלו, השתלב הרצון שלי לחזור לארץ. אני גם יודע שלגרעון אין שום שאיפת להישאר שם. זו הסיבה שלקחתי אותו. אבל נכון, אחרי גרעון אולי יבוא יהודה, למח לא".

"יכול להיות שיש כאן גם מומנט של נקמה. בחור איש צבא וסבור שאי לא יכולתי לראות את עצמי לא מנצח".

בקיץ '85 חזרו זאביק רייס ומשפחתו לישראל. הם השתקעו בבית יפה בין הרצליה לרעננה. זאב רייס נע בין ישראל לארה"ב. אחיו גרעון ובני משפחתו עברו לביתו בגרינגרס. באחת מביחותיו של זאביק לארצות הברית, מנה אליו גיל סילווה, אמריקני ממוצא פורטוגלי שקיים איתו קשרי עסקים כבר, וסיפר לו על אדם בשם פ"ס וילסון שניסה לעניין אותו בעיסוק טילי "לא". ישנים. תפקידו של רייס היה למצוא מרינה שתהיה מענינה ברכיטת הטילים. כל שיתותיהם נעשו במלשון. לאחר מיספר שיתות, החליט רייס לצאת מהעניין. לדבריו, הרגיש שמשו "מסריח", והודיע לגיל סילווה שאינו מעוניין להבנס "לדברים מסוג זה, שבידוע אינם נמצא בתחום עיסוקי". רייס אומר שעיראק ואיראן מקולם לא הוכחו בכל מעצמה כמיונות יע לעיסקה. טענה שהחליטה מאחר יותר כמנה ותביעה. גם על כסף לא רוצה, לאחר שהתקבל מהעסקה. חור זאב רייס לארץ. לאחר זוג השנה, אשתו קנס שוב לארצה. דרך איטליה, וזוהי אם הייתי מעלה על דעתי שעשיתי משוה לא בסדר, לא הייתי חוזר". יושבים לאחר שתיים כשיצא ממשרד המנהל ברי אחיו, עצב אותו סוכני המכס והשליטה. אותו פ"ס וילסון שניסה כביכול לעניין

(המשך מעמוד 15)
ועדת חקירה שמינתה התק"ם "לברוק איי סדרים כעבורתו של השליח החדש". רייס מכחיז את קיומה של ועדה כזאת. "לא היתה ועדה, כי לא יכלו להיות איסדרים. הכל היה במסגרת מסודרת של 'כור', הפרוייקט היה מבוקר מהתחלה ועד הסוף".

ענו או כלסיו שבמקום לשכור דירה הוא רכש בית ב'200 אלף דולר, וככסף שקיבל לתסלים שכריהירה שילם את המשכנתה. רייס טוען שבמנויים לטוח ארוך וזהי דרך הסכנות יותר, כיוון שבמומן שילם על הבית רק 8,500 דולר, פחות מעשירית שווי, כשתשלומי המשכנתא מתפרסים על פני שנים רבות. זה לא מעיד על כוונה השתקעות בארה"ב ומעולם לא חשב בכיוון זה. "כשטוכרים דירה, הוא טוען, "חורקים כל הורס כסף לים. יש מה מומנט כלכלי. שיקול של מיסוי. שיקול כספי סהור. אני לא מאמין שמומנט כזה מספיע עליך להישאר במקום". בשלב מסוים מכר רייס את הבית וקנה אחר, הרבה יותר יקר. גם זה מטעמים כלכליים בלבד. "הקניה הזו היתה במקביל להחלטה לשוב בקרב לארץ". לדבריו, לטענתו שהועלו נגדו לא היה שום קשר עם התחלטה לסגור את נציגות השיווק הקיבוצית. מאוכזב מהחלטה זו שינה את כוונותיו ונשאר שם, להמשיך את העסקים במסגרת פרטית עצמאית.

"עובדה", אומר רייס, "שכשמשפחתי במעילות עצמאית באותו נושא, המשיכו אותם מיפעלים קיבוציים לעבור איתי. אם משהו היה חושב שעשיתי משוה לא בסדר, הרי שלא היה ממשיך". הסיבה היחידה, לדעת רייס, שהקיבוצים סגונו מן השוק האמריקני הוא חוסר המועד וחוסר הסבלנות של האזרחים. "הקיבוצים השקיעו 100 אלף דולר בפרוייקט הזה. ותי אין שום פיתוח של שום דבר ללא השקעה. וגם אז, אין ביטוח להצלחה. המעצב הוא שהמשיך התקפלו מוקדם מדי, והראיה, שכעבור שלושה ארבעה חודשים לאחר שעוכו, והעסק כבר היה פרטי שלי, התחילו להתקשות והקשרים שנויתו קודם לת פירות. אבל בפירות האלה וכתי אני לבדי".

רייס המשיך את העסק באותו משרד, באותם מחנים, ועם הקוחות שאינם עבר קרס לכן. הוא מאמין שמתוך אותה אמביציה, אותה עקשנות, אותו כישרון ו"אלוהים שבמייים" - נפתח רסם של הזמנות גדולות, כשהלקוח העיקרי הוא צבא ארה"ב, והספק היחיד של הרהיטים - הם מפעלי הקיבוצים. ומדובר, לדברי רייס, בעסקת של מיליוני דולרים. על מנת להישאר בארצות הברית: ביקש רייס שנת חמישה מגבעת ברגי. בתום התקופה ביקש שנה נוספת. גם זו אושרה. "ב'83", הוא אומר, "עמדו לפני שתי אפשרויות: להמשיך לפתח את העסק - או לחזור לקיבוץ ולמכור את כל מה שהישגתי, לחסל, להשמיד". רייס הודיע למשק שהוא עוזב.

השאלה הנאיוית, על רקע הצלחתו המסחרית, מדוע לא קיבל מלכתחילה את דין התנועה ולא התקפל חזרה ארצה יותר? עם הנציגות הקיבוצית שהתחלטה גורמנו לו לראשונה רגע ארוך של היסוס לפני חשבה. אני מתעקשת: אולי היתה זו נקמה, רצון להכית שחרץ למתחמים ארובים, השיאן, לא חוזר הביתה עם נוב בין הרגליים. "ההחלטה היתה קשה", נאנה רייס לאחר כמה דקות, "הייתי חבר קיבוץ 44 שנים. למרות, הייתי, גשמי את הקיבוץ, את התנועה הייתי פעיל, אהבתי את זה. הינוכית, תרבותית, חברתית, צבאית. הייתי חזק מאוד במשק, רומנטי. היה לי טוב. בהחלט היה לי טוב. לכן ההחלטה היתה קשה, אבל משכב הדברים, כשעושים דבר אחד - מגיע הצעד השני. לגלגלי ההסטריות מתגלגלים קרימה, תמיד קרימה. כשתחלשתי על עצמאות בארצות הברית, על עיבת הקיבוץ, היה בי רצון להוכיח לעצמי ולחברי שכל הנושא של יציאתי, שהמסרות: לשמן 'צאתי, הור נבנות ודוקות. שרק חסר המועד והוסס העקשנות של המשקים הביאו אותם ליציאה מקיבוצית התנאי". ולאחר שתיקה קרה יוסוף זאביק רייס: "גבול להיות שיש כאן גם מומנט של נקמה. בחור אדם שכל

חדש!

קולגייט

נלחם

בטרטר

(אבן השן)

ממש ברגע זה, קיר קשוח ומכוער של טרטר (אבן השן). חורץ ונבנה, על פני משטח שיניך.

אבן השן, גורמת לנטיית התכייים ויצרת חממה בה מורבים חיידיקים, הפוגעים בצפיור השן וגורמים לחודים מכאיבים.

עכשיו, קולגייט נלחם ב"טרטר"!! במעבדות קולגייט פותחה נוסחא חדשה אנטי-טרטר, המקטינה משמעותית את התפרחות והחודות אבן השן. בין מיוזל לשיפול משקעני (ונחתנת הנעת פלואוריד) חושלח כנגד החודות חודים מכאיבים.

מחקרים הוכיחו כי אצל אסר חשתמשו בנוסחא אנטי-טרטר של קולגייט נתנו מידדה של עד 44% בהתפתחות הטרטר עד לשיפול הבא.

הנוסחא אנטי-טרטר החדשה של קולגייט אינה רק משוחח שיניים בשע נפלא, אלא גם מפחיתה את התפתחות הטרטר אצל מבוגרים, ומעניקה להם שיניים נקיות ולחלוקות יותר.

קולגייט - מס. 1 בעולם.

האני מן אל מל

ד"ר רות ורטהיימר
מנסה להביא אנשים
לידי מתיחות. רוצה
שאנשים יהיו יותר
מודעים לבעיות
המניות שלהם.

דוקטור רות'

ד"ר רות ורטהיימר, היועצת הכובולרית ביותר לענייני מין בדדי
ובמלויזיה של חצי הכדור האערבי. מיליוני מעריצים. ישראלית לשעבר,
נשואה בעל-שית, אגפיתיה מובהקת לכל כנסיה מינית גבדית.

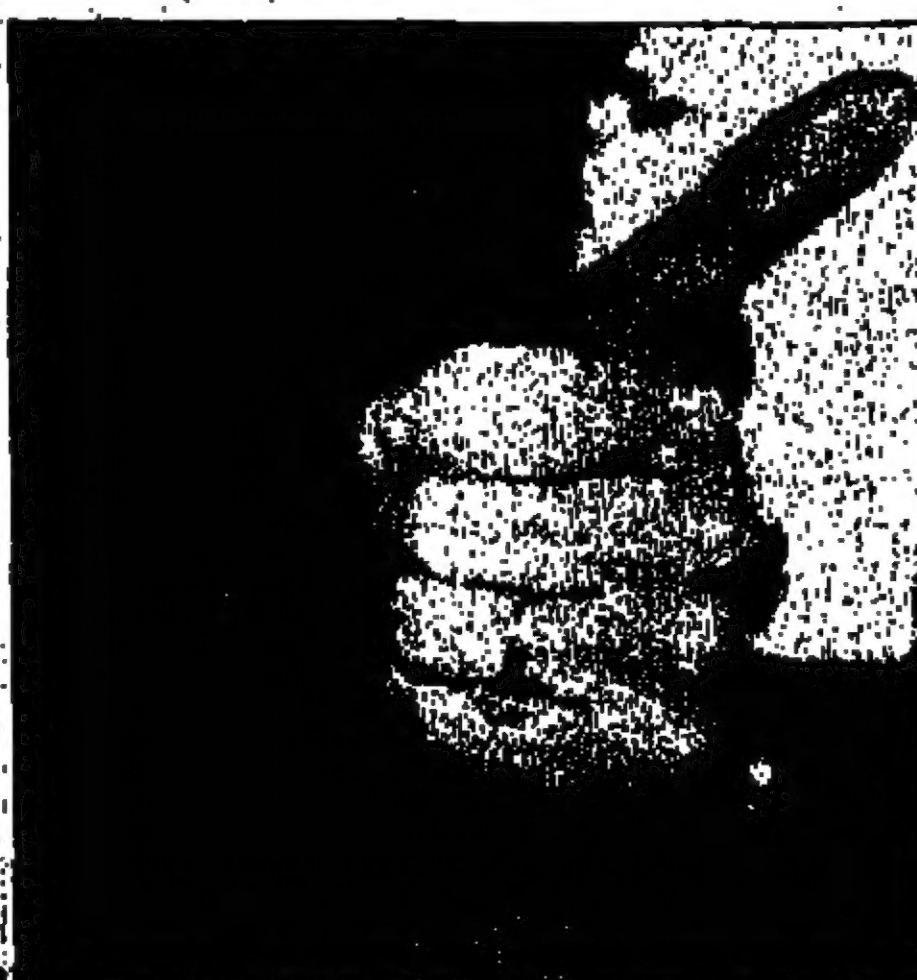
מאת אדו אבישר צילומים: צביקה ישראלי

למרות קטנה הנמכה (כמסר וחצי לערך) היא שופעת אנרגיה וכינתון עצמי
בת 59, דוברת עברית במבט יידי מודגש, אגפיתיה מובהקת לכל קליטאז של
פנטזיה מינית גבדית. רות ורטהיימר היא שועל ראיונות ותיק. לכל שאלה יש לה
תשובה מוכנה מראש. כמעט ללא הקדמות היא מתחילה לספר על עצמה ומעריפה
לדבר על הצלחותיה העכשוויות, תוך הדיפה אלגנטית של הניסיונות להתמקד
בעברה. על העבר היא מדברת ברישורף. נולדה בפרנקפורט, גרלה בבית באר
מסורת, קיבלה בילדותה תינוך פרוטסטנטי, ואם מישהו היה אומר לי או טיפוס אחר
אהפך ליועצת מבוקשת בתחום המין, הייתי חושבת שהוא איבר את שפיות רעתי.
בתקופה הראי כל מה שהיה קשור למין היה בכתובת טאבו חברתי. לדעתי, אי
הנחות מתושא נבעה מושר מודעות, והשר המודעות הוביל לכך שהמין קיבל
התייחסות של דבר מלוכלך, של נושא שלא מרבים עליו בפרהסיא.

הנאצים התבססו בשלטון. "מצד אחד הייתי נתונה למרות הפטריאכלית של
הבית ומצד שני הייתי ילדה יהודית באוקיינוס הארי הגועש. ערב המלחמה, בשנת
39, אספו השלטונות הנאצים כמאה ילדים יהודים ושילחו אותם לשווייץ. והמול
(המשך בעמוד הבא)

מיליוני אנשים בארצות-הברית, קנדה ובדרום-אפריקה, קראים לה "דוקטור
רות". עם ת"ר רפוייה. קשה להם ללעוס את שם המשפחה. ורטהיימר.
ה"נייט"ק טיפוס" כינה אותה בחיבה "סבתא רות" - היועצת הפופולרית
ביותר לענייני מין בחצי הכדור המערבי. תוכניות הייעוץ שלה משודרות
ב-16 תחנות רדיו, בארבע רשתות טלוויזיה המשרדות מחוץ אל חוץ, ובקשרות
תחנות טלוויזיה בכבלים. הרשת הרביעית במדינת ישראל, זה כשנה וחצי,
מחזרה מתאמת לקול האנגלי. אפילו הצבא האמריקני רכש את זכויות השידור
עבור חייליו שמעבר לים. ד"ר רות ורטהיימר פירסמה עד כה ארבעה ספרים
ושניים מהם תורגמו גם לעברית. "מסרים כמו שלה", אומר ישראלי, אמן חידודי
לשון, "לא סתם מוציאים לאור. מוציאים לאורגומה".

בשעת בוקר, בלובי של מלון תל-אביב מפורא, דוקטור רות' מרשה לעצמה
לאחר. למרות היותה דמות תקשורתית פופולרית היא אינה מסורת ראיונות. פעם
נהגה להקדיש את זמנה בארץ למשפחה, היו לה ילדים כאן, ולמענם היתה נטשת,
לפחות פעם בשנה, את הקליניקה הפרטית בניו-יורק ואת מיליוני מעריציה. עכשיו
היא בסידור עסקים. עושה יחסי ציבור לספרים שלה.

מספרה 19

ברשת המזרונאים מציגים עכשיו כמה עצות ששוות זהב

המזרונאים מציגים את
המיטה הפוסטרופדית -
המיטה שאין טובה ממנה.

בקינות עכשיו את המיטה
הפוסטרופדית + מזרון סילי
תקבל 10% הנחה מיוחדת
ורפורית-מזון מזרון מרופד - חינם.

סילי פוסטרופדי
מערכות השינה הנמכרות ביותר בעולם

אל תסמוך על המזל -
קנה ברשת "המזרונאים"

קנית מזרון ברשת המזרונאים? אחת
ליכנס להנחה בה יוקלדו מיד שיש
חודשים מכונים פאזל 127, מיד שלוש
חודשים, טיסות חלק ושוב לאיחוז.
ספי חודשיים 2 מזוני - פרדיון חדש,
ואחת לחודש - נפש ב"קלאב איך
באית.

* המבצע בסמך לחקנות ובאחריות
ד"ר רות - מדריך העסקים המסודר של
ד"ר רות.

המזרונאים

רשת חנויות לייעוץ ומכירת מזרונים.
תל-אביב דרך 138 ע"י אנשי מלון
תל-אביב תל-אביב 135 פיסת עמק קריאל
ירושלים ילכונין המלכה 18 חיפה הדר, מרדכי 12
בת-ים אור ותשעה, שבע הברסקא 3 (ליד הקאנטרי קלאב)

קח מזרון עוד היום -
ומור לשלם
בעוד - שנה!

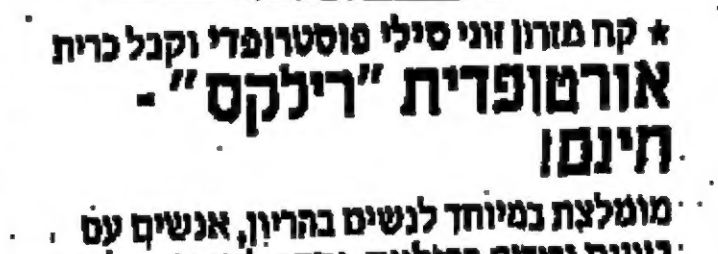
* כל סוגי המזרונים
המובילים במבחן הגדול
ביותר.
* אפשרות להחלפת
המזרון אחרי 30 לילות
נסיון.
* 12 תשלומים שווים,
לבעלי כרטיס אשראי ויזה
וישראכרט.
* אספקה מיידית, ייעוץ
מקצועי ושירות מעולה.

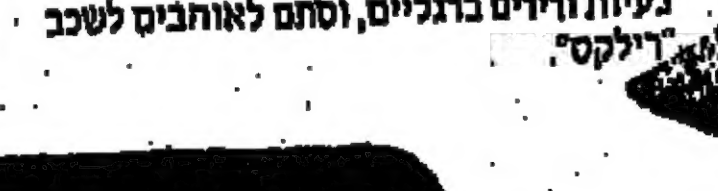
המזרונאים דואגים שתשכב כמו בן-אדם
בחדר השינה וגם... בפיקניק או מילוק.

מבצע קיץ מוליק בשיתוף עם קיסריה
מלסימס
* קח מזרון וזי + מיטה סילי פוסטרופדי
והכל מזרון/עק עינה מיוחד
לקיץ - חינם!

* קח מזרון וזי סילי פוסטרופדי וקבל כוית
אורמופדית "דילקס"
חינם

מוטלצת במיוחד לנשים בהריון, אנשים עם
בעיות גימיות בגללים, וסחם לאותובים לשכב
דילקס.

* קח מזרון וזי
פרדיון חדש וקבל
מזרונות פיקניק - חינם

קיסריה
פוליסים בעים

איזה סבון שמת?

Mira

את נראית נפלא!
הגוף עוד רטוב...
יש לך ריח טוב!
איזה סבון שמת?
מירה.

סבון מירה אינליה. יבוא: דנער בע"מ, שיווק: ברק אבר מפעלים בע"מ

החשד מהעמוד השדרה
מולי ואני היינו בין אותם היחידים. רק היום אני מכינה את המשפחה האמיתית שזדהה לקבוצה הזאת, מאחר שכל משפחתי שנשארה בנרמניה, היסטוריה מאוחר יותר באושוויץ, כעבור שנים רבות לי שהינו חלק מתוכנית ההצלה ליד גרמניה שהצליחה לשלוח כמה מאות ילדים יהודיים לצרפת, בלגיה ולשווייץ, לפני הפיתרון הסופי. כך שלמעשה, זה רק במקרה שאני יושבת כאן היום. בנקודה זו היא משתתפת פתאום. החיך הלכדי ושטף הדיבור של חייית התקשורת האמריקנית, המראית המסופעת, הוא קליפה דקה שמסתירה צלעות מרומים והם. הפנים הלא מוכרות למיליוני מעריציה, הצמודים בקנאות לתוכנית היקפה השבועית שלה "שש שנים חיות" בשווייץ, כמו בשמורת טבע, המלחמה שורסה את אירוסה לא הגיעה אלי באופן ישיר. במשך תקופה ארוכה לא ידעתי מה עלה בגורלם של בני משפחתי. כ"45' עליתי ארצה עם גרעין הנוער. סבלתי מקשיי הסתגלות. השפה הייתה זרה. נשלחתי לקיבוץ רמת רוח. אחרי כשנה הועברנו לקיבוץ יגור. למרותי שסבלתי מגננת. פרצה מלחמת העצמאות ונשלחתי מיגור לירושלים להשתתף בקרבות על הגנת העיר. גרתי בבית ההלוצות. דווקא ביום ההלוצות העשרים התמוצץ שם פגז ואני נפצעתי קשה. חללתי, אני חשבת, רק באמצעות כוח העצן שלי. זה לקח יותר משנה. ב-1958 הלכתי לעבוד עם עולים חדשים מתרון ליד אטתאל. אחרי שנה וחצי שני שנינו שנינו נוסעת לפאריס ללמוד פסיכולוגיה במדבון.

7 וקטור רוח, אשת עסקים ממולח, אומרת שכל זה רק ראשי פרקים. הפרטים המלאים יפורסמו בספרה האוטוביוגרפי שיצא לאור באוקטובר. הספר החמישי. בעליפה היא מפורטת יותר ככל שתולדות היום מתרחקים מחייה הארץ. בטחונה העצמי גובר ככל שמתקרבים לגרש הבית והכשרי שלה שבועות האקסמה והתקשורת. ואולי זה רק טבעי שהיא מעדיפה אורגנומיה ומפנטזיה על קרבות ומערכות.
אחרי תואר ראשון בפסיכולוגיה מהסורבון, נסעה לארה"ב לעשות תואר שני בסוציולוגיה. קיבלה אותו וכעבור שנתיים השלימה דוקטורט בסוציולוגיה. עוד לפני שנחתה באמריקה הספיקה להתחתן בארץ עם ישראלי. ולהגרש כעבור זמן לא רב, עוד גרסה נוספת לפאריס. בארה"ב נישאה בשנית לאמריקני. גם הנישואים האלה היו קצרים, ואל תשאלו למה. דוקטור רוח, הידועה גם לבני זוג בני הנישואין, עוזבת מזה, ובשתיקה, על ההשלכות האישיות שלה, ולא מרבה עד כמה מורכבות היוצו עצומה לורים מניסיונה הפרטי אולי משום שגם בעלה השלישי, פרד, שהוא מהגר, הוא בלונדון כבר עשרים וחמש שנה. אפשר לומר באישר ובדעור, בזה היחידה מבעלה השני נרמיה, היס מה 50, ונבה הוחדר מהנעל השלישי (ינאל, היס בן 24) היס עתה בארה"ב.
"אתה בטח שאלה את עצמך מה הופך אשה מבוגרת כמוני למנוממת בתחום המין? בטח חשבת, לפני שנפגשנו, שאהבתי להלך לפגוש איזה כוכבת סרטים חלוציות. צעירות, היא אומרת טעם ברצינות טעם בהתמדה, ומכיוון שהגנישה נערכה לפני תופעתה ב"סיבה למסיבה", התביישתי להודות שיש שגש של אמת ברבייה. היא לא יפחה לתשובה. דוקטור רוח' מבינה את מציאותה יותר ממני שום מבינים את עצמם. "יש לי וקטור מרשים ביותר של הבשר בתחום, היא שולפת מהמטרה, "עצרת במשך לרשואה ציבורית בארה"ב, כהגדרה לתכנון המשפחה בניירורק. למרתי אצל ר"ר הלן קלן התחשבת לאריות ולתומים בטעם מרעי הסקסולוגיה, ולואר חמש שנים קיבלתי תואר של פרופסור חבר באוניברסיטת שרלז, ולאחר תקופה קצרה קיבלתי פרופסורה גם מאוניברסיטת ניוירורק. הכל בנושא המין, פעם כשהנעתי כל שנה ארצה, הייתי מייצגת לאומים שונים במשך הידוען, וגם עוסקת בנראפיה מינית בבית החולים שער צוק. היום כבר לא מריכים אחרי כאן. בארץ יש מפקיט סקסולוגים מצויינים".

"אני לא אומינה בתכניות הטלוויזיה בחפיקי של מגדה לאומית. אני אשתדלח לעשות הכרדה בין הצד המכני לצד הרומנטי. ברוב התקרים, המערכונים יודעים מה לעשות".

ההשבה שלה מהאקסמה לתקשורת הייתה מקיפת ומחירה. "יום אחד המיני אחי' לרת הרצאה בתכנית רדיו, מעין אוניברסיטה משודרת, ו' גרתייה מתעניין בכלל המבטא ודייק שלי". אני מוכיח לה שהמבטא היידי לא הפריע לקריאה של דוקטור פסיכנל. "כן, היא אומרת, אבל אשתו הדבה יותר גבוהה ממני". כנראה שגם לשאלה הזאת הייתה מוכנה. הופעתה העצרה הייתה להיט. אלפי מאזינים התקשרו לאולפן וביקשו "מירוקטור רוח" שתפתור את בעיותיה המיניות. בתוך זמן קצר הורגמה תכנית הרדיו גם לתכנית טלוויזיה ברשת N.B.C.

מה הלאה? הבה שברוריה?
"אנשים בדרך-כלל מנסים למצוא פתרון או סיבות לכעיות של חוסר הבאה מזה. דמיון או אי הגעה לסיפוק. למשל, הייתה לי סיחה עם גבר שטען שהוא עם אשה מאומן קבוע. אך מגיל 42 הוא אינו נהנה ממי המין שלו. למחרת שבתי עם התרגש מאשתו ובתה והודיע ש'לואו חלף ערין היה תלוי בה מבחינה מינית'. אף מותרים בעיות נפש מוכות באלו במשורר טלוויזיוני קצור לא מותרים. משתללים לשכנע אדם כזה לנשח לייקוף. החפיקי שלי הוא

לפתוח את הדלת בפני האנשים שזקוקים לייקוף ואינם מודעים לכך".
כאשת אקסמה את לא חרשיות ממסחרר הנישא בתקשורת האקסמה וניתן "אני מנסה להביא אנשים לירי פתיחת ואני רוצה שאנשים יהיו יותר מודעים לכעיות המיניות שלהם. יש כיום נטיה לשכוח שרוב האנשים בארה"ב משתייכים למה שקרוי 'הרוב המוסרי' - אנשים בעלי חינוך מורטוני. אחוז גבוה של נשים מתאונות שהן אינן מגיעות לאורגמה ושלמרות שהן נשואות למעלה מעשרים שנה, הבעל אינו יודע על הבעיה הזאת מאחר שהן מביימות אורגמה. מה שמפתח מסיטואציה כזו היא סלידה ודדית ממין".
אין מבנה שברדך זו הנישא מוצג באור וולנטי?
"יש חמוד מכה כזאת אני לא מופיעה בתכנית הטלוויזיה בחפיקי של מנה לאומית. אני משתדלת לעשות הפרדה בין הצד המכני לצד הרומנטי. ביוהרגש לדאציה. לפני מספר שבועות התקשרה אלי בחורה שהיתה מוכוכת עם בחור נשוי, שהבטיח לה לעזוב את אשתו ולהתחתן איתה. היא רצתה לדעת האם עליה לעזוב את החבר הזה לאחר שהבנים את אשתו להריון. התשובה שלי הייתה ברורה. לא לקחת על עצמך אחריות בדה בכך שיעצת לה לעזוב את הבחור במקרים מסויימים את מנסות למקד משפחה או קשר רומנטי בהכל מה.
"ברוב המקרים המטלמנים יודעים בהחלט מה עליהם לעשות. הם רק מתחשים את החיזוק הספי להחלטותיהם. מלבד זאת, באם מישהו היה חושב שרבי' עוליס להיות מסוכנים, לא היו נותנים לי להמשיך בעשרות השידורים שלי. אניק מיעצת. אף אחד לא מחייב מישהו לעשות צעד כזה או אחר".
בשלב הראשון, תכנית הטלוויזיה שלה היו ענייניות. שאלים שאלה ומקבלים תשובה. כאשר העסק התפתח, הוא נהפך ל"שואו". דוקטור רוח' החלה להזמין אורחים חשובים לאולפן, שהביכו לחלק בפניה ובתשובה לשאלות הצופים, משום מניסיונם האישי בתחום והחסיס שבינו ליניה. סיפורים מחדר המיטות. להיט לוחה. "ברס ריינולדס סיפר לאחת המאזינות על קשר רומנטי שהיה לו עם בחורה מסיימא, אך בגלל לבטוי הוא הפסיד אותה לאחר".

היא אהבת לרכל על כוכבי תלויה. גרבה בה אבק הכוכבים. בארשת של ממחית מור עם ניצוף ממור בעניינים, ובטון של סוכן חשאי מרטי שנת השלושים, היא אומרת שיש לי עוד סיפור על ברס ריינולדס. הוא סיפר לי שפעם, בעת המנהל לסיסה בגלל התעופה של שיקאגו, ישבה מולו אשה יפהפה שקראה בספר וזה לספר שהוא קרא בריק באתה שעה. כשהיית את עיניו הצטלבו מבטיהם. התפתחה שיחה ערה על הספר המשותף, שהובילה להמנה לארוחת ערב, שהמתימה במישהו כאותו ערב רק המנוחות שלה ושל סט לניירורק. סיפור קטן של חורף. אני מתארת לעצמי שריינולדס תודה עד היום מה ערב בראשה של הבחורה האלמונית הזאת כשריא צופה בסרטיו".
ועם גזר' ברגס (וכוכב הגרס "הזוג המור", שוחפו של וולטר מאתיאח) ניהלה דוקטור רוח' שיחה ארוכה על מצבו של הגבר לאחר שהאלמן מאשתו בגיל מבוגר, אחרי ארבעים שנות נישואין מאושרים, ועל הברירות האיומה שתקפה אותו לאחר מות אשתו. בורדיו טלוויזיוני יוצא דופן נילה לה ברנס כי מיה שהאלמן הוא ערב לישון בצד השמאלי של המיטה, הדר שבו הייתה אשתו המנוחה ישנה "לעומת זה או קו", ראש ערדת נירורק, סיפר לדבר אחי על חייו הפרטיים. אחו ניהלתי רק ויכוח נוקב על הלינאליוצה של הגות כעיר".
דוקטור רוח' מבקשת להבהיר שהיא מאד מעודדת שיחות על חסי מין, או לעולם לא נכנסת לשאלות כמו מתי וכמה לקיים יחסים כאלה. "אי אפשר לעשות שיפולים טלוויזיוניים. המטרה הראשונה שלי היא לחנך באמצעות ה"שואו" אני יכולה להגיע גם לאדם ברעוב. רוב ההנחאות שאני נותנת זה ממקרים אמיתיים שקרו תוך כדי טיטול בקליניקה הפרטית שלי בניירורק".
המין אכן קשור לא מעט בהינרף, ברת ובריקת חברתי. יתכן שמה שהחשב בענייניך לפניה, יחושב בנורמה חברתית אצל מישהו אחר. את בכל זאת אשה מת 50.

זו שאלה שאינה עומדת בכלל לדיון. עובדה היא שלמרות הכל נתנו לי, במ היפ, לעשות תכנית טלוויזיה ולא לאי אחד אחר. יתכן שיום אחד מישהו יחליט לשלוח אותי הביתה. בכל אופן גראה לי שאם גבר היה מגיש תכנית כזאת, או במרה צעירה הרוב המוסרי בארה"ב היה מוריד אותה עד לפני שהיתה משוחרת בכלל. התראפיה בענייני מין היא אמנות על בסיס של מרץ, זאת המרע אני לא המצאתי. אני רק נותנת פרודשים קצת יותר מופלגים למה שלמדתי באוניברסיטת ואין את מציאות את השפעת בהלת האיידס.

"אני מרגישה שהיא כבר גרמה גם לכמה זכרים וחובבים. הנוער הביא ריבה אנשים לחנוך למה המשפחה. מפתחים לבגור בכני או בנה, הווג הקבועים, דרבה ונות עושים חשבון נפש לפני שהם מחליטים להתגרש. אני חושבת שניתן לפתור את הבעיה בעזרת הכשרה מאושרת, אם כי אני גבר העומד על הנושא. לפתור טכך למלחמת העולם השנייה עשו מחקי על השפעתם של סרטי תעמולה והסברות שהודרו מפני הירבקות בספילום. המחקרים הזכירו שלמסרטים האלה הייתה השפעה של בדיקת 48 שעות. הליכרר גבר על השלל. אין מין בנות. הקבוצות אלי יתוך את המין ליותר בטוח. אני יותר מעריכה את המסיבה ריאנה שבוקרה בבית חולים ולחנה את ידיהם של חולי האיידס. גם אני אריתי באחת: התכנית האחרונה בעל גלרית. המוסקסואל שחלה באיידס, אחותי בידו וקראתי. לציבור שלא לגרות את חולמים האלה מחבריה".

היא קוטעת את הראיון לפתע. אחרי שאחורה אליו, מסמנים לה שהיא כבר מאחרת למגישה הבאה בדרך למבוכת תחלת קיבוצת חיירים אמריקנים שמוציא את דוקטור רוח' מבקשים חישותו, ואולי גם צעד על רגל אחת. כאולן הייתה לוכד ספורט או קילגול. האשה הקטנה משוחקת אותה בגדול. כמן שהמין זה גם משחק, ורק מרע.

איזה סבון שמת?

ילד טוב גאון

ילד טוב גאון

ארסקין ג'וניור, אבא שאל אותו: מה תרצה להיות בשנתה גדולה? ועמנואל אמר: "תקליד". אז אבא שאל אותו: למה? כי תקליד זה לא רק שיר, אלא גם מוזיקה, וזהו הכלי המרכזי של המוזיקה.

א

ני מכור לרית הוה, אומר עמנואל ארסקין ג'וניור. על שביל הכורכר שבין הרפתות נה הנבל החם של תחמין וחבל פרות. מה אתה מריח בריחות הוה "כסף", הוא אומר.

במגפיו רפתו גבוהים הוא פולש אל הוץ הניחוח שהפרות מבוססות בו. הבהמות נאספות מאחוריו בחצי גור, שולחות אליו רבוביות רחבתיות, ומכניסות רחוק. ארסקין, ענק שחור מחירד בפני תינוק, מתפקד כביתיות מול המצלמה ובקרב הפרות. אחי הגילום הוא ידלג מעל למשוכת הברזל לעבר הפוזה הבאה.

"אני מאמין בעבודה מעשית", יסביר ארסקין בתלמיד ששינן היטב את השיעור. "חקלאות אתה לא לומד מספרים, אלא רק בעבודה מעשית. ואם אתה משקיע במשהו כל-כך רבה, אתה מצפה גם לרווח, לא?"

עכשיו הוא בקיבוץ צרעה. בחורש הבא יהיה ביוטנתה. לפרייכן, במשך שנתיים, היה בכמה קיבוצים אחרים. הוא עבר בשטחי הכותנה בשדות התירס, כלול תרנגולי ההורו, כלול התרנגולות, בברכות הרגים, במסעי האבוקור, בכרמים. עכשיו הוא כבר יודע: תוצרת חלב - זה התחום. "אלה החיים שלי", הוא מורש ירדים בין מיכלאות העגלים לסככת השוורים, ושתי גומות חן נובטות בלחיי הממודות.

הוא כן עשיר וחמים שלו מתוכננים לפרייכים. אם לא על-ידי, הרי בתסריט שאביו רשם למענה. ארסקין הבן, בנו של גנרל עמנואל ארסקין, מי שהיה מפקד כוח יונייטד בלבנון, אהב את ההירארכיה הבריטית שעל ברכיה התחנך. אבא שלו שאל: "מה אתה רוצה להיות בשנתה גדולה, ועמנואל, על סף סיום התיכון, אמר: "תקליד".

"אוקי", אמר הגנרל, "אתה צריך להשתלם". "כסדר", אמר הבן, "אסע לטקסיס, או לרומק". "לא", אמר אבא, "אתה תיסע לישראל. יש לי שם קשרים. שם תקלידים רומה לאקלים של גאנה. שם השבטולוגיה מתקדמת. תנסה את כל ענפי החקלאות והראה מה קונה את ליבך".

ועמנואל הצעיר נסע, כבר תשעה חודשים הוא בצרעה, והוא מקפיד לכתוב לאבא-אמא על ההתקדמות בחומר. "החורים שלי מרצינים רק בנקודה אחת לגבינו: בלימודים. אם אתה חלמיר טוב בבית-ספר, החיים שלך יחם יהיו טובים".

עכשיו, בישראל, כמו באקרה, עמנואל ארסקין הוא חלמיר טוב. כי הוא לא הגיע לישראל כנלל אידאליים. לא מחפץ פה זמן נעורים בבטלה מנטאלית של עבודה בבוקר, לפי סידור עבודה, וריבצה על הישא אחר הצהריים. לא בשביל הווי מתגוררים בקיבוץ בא הגה ארסקין, וראי שלא כדי לספוג ציונות. גם את הגוף כבר ראה עד הנה. הר האורנים המלא ציורים מעל לקיבוץ כבר נלכש ברגליים הארוכות האלה, פעם, טעמיים. "ראיתי את כל הירוק הזה, שמעתי את הציפורים. בהתחלה התפעלתי. נשמתי עמוק. אבל כמה אפשר להתפעל?"

בנו של הגנרל נמצא בתוכנית חניכה אישית שאביו שירטט למענה. כשלישי מתוך שמונה בנים ובנות, הוא אוהב את המקום שלו. "אני יודע את מקומי במשפחה ואני מתכוון לשמור עליה". הוא מתכוון לזה שיש את מי-לכבר, שקלה של ארם מבוגר ממך היא סלע איתן, שאפשר להישען עליה. נדמה שגם ההתלהב על ררך החיים לא היתה פרי רוחה הקדחת של נפש פראית. יש לנו במשפחה כבר חייל, אבא שלי, אחי, הנמצא באנגליה, הוא עוררדיין, אחותי היא רופאת שיניים שם, הגיע הזמן שהיה לנו תקליד. תוך מה, אני חושש שהעיתיד של אפריקה לא יבוא מרופאים ועוררדיין. אפריקה תליה בחקלאות שלה. רק שיפור רמת התוצר החקלאי תציל את היבשת שלנו".

"אני זוכר את אבא תמיד במדים", הוא אומר, "אני אוהב את מגע המדים, את תחושת החיילות, אבל אני מרגיש שבחידה בקריירה צבאית מבחינתי לא היתה יכולה להיות נכונה". בסמוך לראשו, על קיר חדרו בצרעה, מורכקות תמונות משפחתיות טופעות הדר, שמחה, המימות. כל התמונות צולמו בחתונה הבכס של גנרל עמנואל ארסקין ורעייתו, לפני שנה. ארסקין האב לבוש במדים מפוארים. סנין ארום ברוצה מרליות ופחילי ובה, חיוך מאופק על פניו, כשהוא לצד אשתו. אבא של עמנואל לבוסה כבלה לחופשה, יפה כמות, וזרעת עליצות על פני כל התמונות והנוכחים בהן. עמנואל נירדם כשהוא מביט בפני האנשים האלה. הוא מקפיד לממש את העצות הטובות ששלחו איתו לדרך. "אל תעסה שום דבר שיכביש אותך לצרות", אמרו לו. "אנחנו לא נהיה שם לעוור לך".

אזיה צדחת "צרות כאות פתאום. אתה רק מסובב את הראש ויש צרה. אבל אני בימנע מהך". הוא לא יסתכל לקטטת אנרופים, למשל. ויש לו אנרופים. אלהיו אפריקה חנן אותו בנרועות עצומות. בכתפיים שלו צומחים שיריים שפותחו בהרמת משקולות. כשהוא לוכד שור צעיר, לוחה צפוי רגע מסתה. עמנואל רודף אחריה בצעדים סבלניים וחוקים. עד שהוא מרביק אותה לפינת הגדר. לפתע לפות צואר הסור בין שתי ורועות קשות, ראש הבהמה מסובב לאחור והכצלמה מבזיקה. "אבל מתיירות אני מתרחק. אני שומר את הכוח שלי לעצמי. נהנה ממנו".

הבחור הזה, עובר את המטר תשעים, טוען שאין לו מושג מה גובה המדויק. הוא סולד מכדורסל. "סקר" (כדורגל), זה המשחק. הוא לא אוהב דבר מתיקה, לא קורא ספרים כי זה מרדים אותו, לא מתאהב, כי תכף הוא נוסע מפה. בצרעה מזהים אותו ואת בן-דודו טוני וור, מרוחק, מתגוררים שחורים אינם עניין נפוץ בין השוורים והאמריקנים המשתופים בוקעים וביקני על הרשא שלפני מגורי המתגוררים. עמנואל וטוני, בחורים תכליתיים, מתרועעים עם המתגוררים, וקרים בריסקו בשישי בערב, נוגעים פה ושם בצעירי הקיבוץ. מעבר לכך אין מערכות הדרית.

"אני מרגיש כלוא כאן", אומר עמנואל, נער עירוני מאקרה. "חיי קיבוץ הם חיים רלים, קשים, סגורים. אתה גומר לעבוד בצהריים, ואז מה? פעם בשבוע יש מרט, או מה? בצרעה הוא יכול להרים מבט אל בית-שמש המליכנה שיכונים במלך, לראות קטר מושך שלושה קרונות ציוריים בהילוך איטי, למטה, בסמוך לנחל השפכים החולף בכניסה לקיבוץ. הוא גר בבית מגורים ישן הניצב ראשון במבוא המשק. ארסקין, חניך למופת, יודע להסתדר בתנאים שהם פחות מסטנדרט פאר. הוא יודע להשכים בעלטה של ארבע לפני הודיחה, להעיר את הפרות מתנומתן המתנשמת. הוא ישן בחורש שק שינה על מיטה פשוטה מול המיטה של טוני. באקרה יש למשפחה בית בן שישה חדרים ומרצורס חונה בחוץ. שני הממורים מרבים לצחקק באנגלית ובפאנסקי (חשפה המקומית בגאנה) מתחת לפוסטרים של מטוס קרב אמריקני בשעת טיסה מוחצת שמיים, ואפסנע ענק שמפלה את האוויר מעל לאיזה כביש לא ברור. במרכז החדר מחירד מן הקיר נער שחור, קרס שמט על מצחו, עמידור מרושלת. המטר של תמונה העין הקדחת של החדר, שם פס עמנואל אוהב את המטר ואת הנער ואת העתיד. הקייצה, במקרה שלה, תהיה קלה לביצוע. מילא אין לו הרבה דאגות.

ברפת יודעים שהשניים האלה הם פועלים תרועים ותאכירייע, שרון, ו1 שנים רפתיות במשק, וזכרת סוג מסירות כזה אצל עובדים אחרים במקום אחר, ררוס-אפריקה, משט עלתה. עמנואל פוגש ברפת (המשק בעמוד 41)

עמנואל ארסקין ג'וניור, שמטון חדש בין צרעה לאשתאול. אבא שלו היה מפקד כוח יונייטד בלבנון. שלח אותו להשתלם בחקלאות בקיבוצי ישראל. הוא מריח הרבה כסף בחיבת של צרעה. לומד ועובד, לא מתאהב, לא מדבר מולוטיקה. כמו אחד מהאנשים.

מאת תלמה אדמון צילמה: דומה קיצור

התיירים המנוסים יודעים:

לפניה עונה - לאירופה.

EL AL

לפני העונה, הצרפתים בפאריס, האנגלים בלונדון והאיטלקים ברומא. מקומות הביילוי פתוחים, הצבעונים פורחים והמחירים נמוכים. לפני העונה, אירופה פשוט קורצת לך. פנה עוד היום אל סוכן הנסיעות שלך.

השיגרה, השיגרה. אז יוצאים לחופשה, לנסיעה, לאירופה. אם כבר יוצאים, אז למה תמיד באמצע העונה? שיגרה! השנה כדאי לצאת לפני העונה. התיירים המנוסים כבר יודעים, שאירופה מסבירה פנים, דווקא לפני העונה.

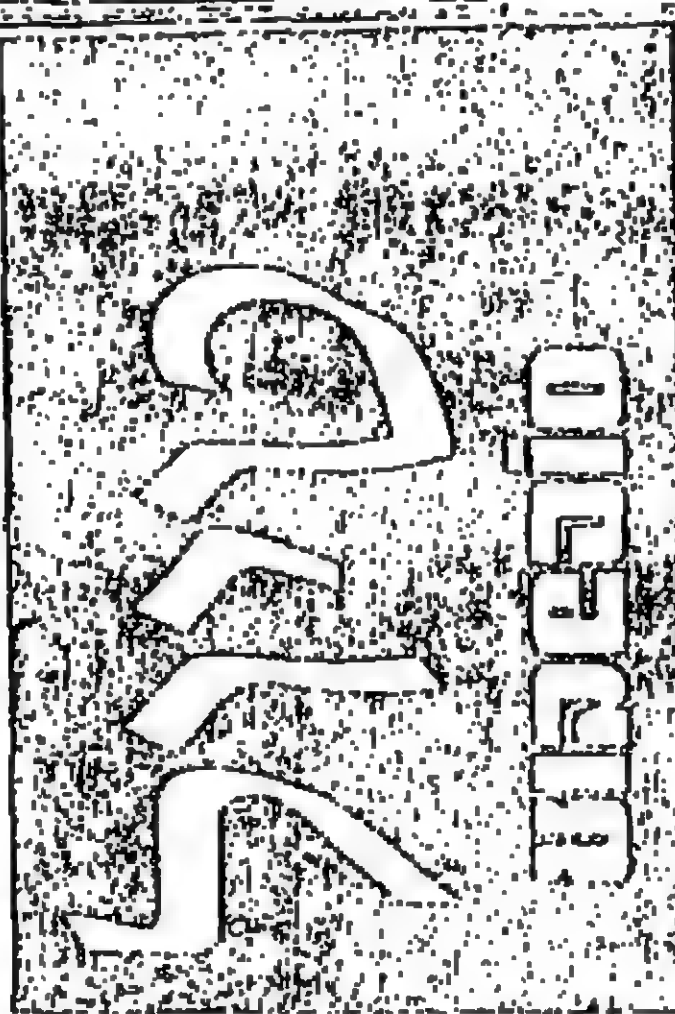
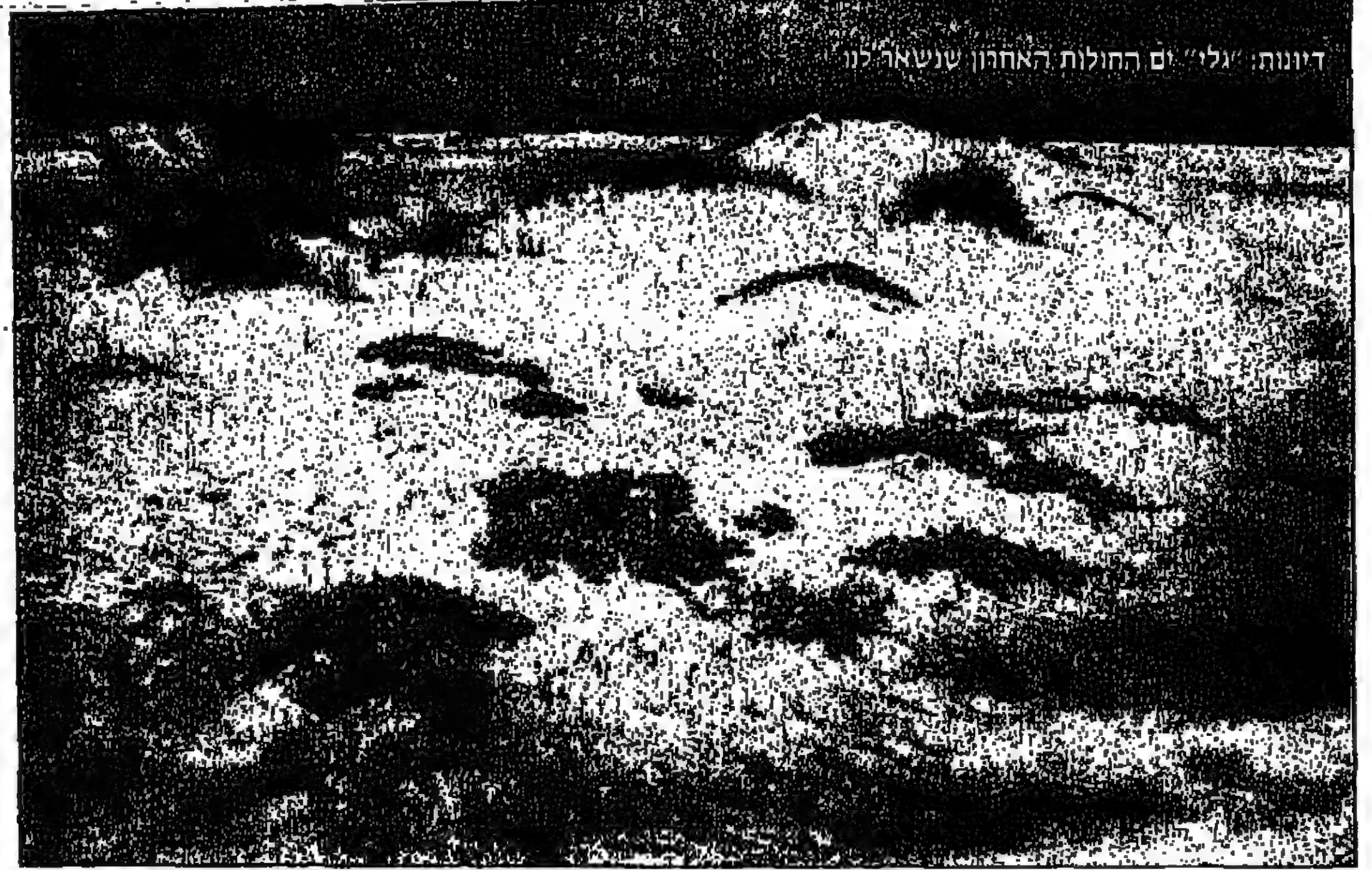
התאריך 1971

הנהגת אגמי החול

גיל אורנים
גיל אורנים
גיל אורנים
גיל אורנים

דיונות: ילד ים החולות האחרון שנשאר לנו

מאת נילי פרידלנדר
צילמה: שי גינוות
בשיתוף רשות
שמורות הטבע

21. אל האגמים, החול והמים

ש לו שני סוגים של חופים לאורך רוב החיכוך. יש חופי רחצה מוסדרים מנסים בטון, מרצמות, שלטי פרסומת ודורות ויש חופים טבעיים נפלאים עם מפרצים, קיוונים של כורכר ודיונות רכות של חול הלבן והירוק. הצורה היא שחופים הטבעיים, כמו חוף קיסריה עם הקשתות של אמתיהמים הע' חיקה, מחנכים ושקועים עמוק בובל. אין אליהם דרכי גישה, ואי אפשר להגות מהם כמו שצריך בעונת רחצה ארוכה כשלנו. ממאי עד ספטמבר.

הפעם מטיילים לחוף אחד במרכז הארץ שהוא גם חוף טבעי יפהפה, וגם מטופח ומסודר. חוף ניצנים בין אשדוד לאשקלון. אחרי שהכינו את חופי סיו ואת התענוג של השחייה בחולות נקיים ובסוכות דק לים. זה החוף שמזכיר את התענוג שהיה עם השנה. לאחר הנשמים הגדולים, יש כאן עוד תופעה טבעי יפהפה: אגמים של מי תהום בחולות ליד החוף. בחופי האג' מים אפשר לבלות במנותה ובשלווה, לא רחוק מכביש ראשי.

חסימה של פיתוח חוף ניצנים הוא סיפור שראוי לשמוע דוגמה לחופי רחצה רבים בארץ, מנהלים בחוף הכרמל ועד חוף יו

קום שדומות מאשקלון. כאן נעשה הפיתוח בעדינות ובטוב טעם. קודם ניקו את החוף ושמו בו סוכות מחומרים טבעיים. המחלקה לפיתוח קרקע בקרן קיימת לישראל לקחה על עצמה לשקם את הדקלים שצמחו בחולות, ור' בים מהם נירמסו ע"י חוילים שהוגו כאן בוג'שים. ההמצאה המרתקת ביותר הי' תה שיקום מחצבות הנורכר. במקביל לקן החוף היו מחצבות שבמשך שנים כרו מהן חול וכורכר לבניין הארץ. כאשר הגיעו אל מי השרון, נפסקה הכבייה. הרעיון של אי' שי הקק'ל היה להעמיק את הכבייה כדי ליצור אגמים של מי תהום.

הנה התוצאה: אגמים טבעיים בחוף הים. בין החולות וההובים והרצועות היוקרות של המון והקנה. בני האגם יש דגים, ול' מעמים שוחים בו עופות מים. וההבקה הכי גדולה: ההחזקה והטיפות הקבוע של החוף נמסרו ליד חושבי המקום, חברי קיבוץ ניצנים, שהמשיכו למתח את החוף באותו סגנון של ענוה במי הטבע ושמי' רה על ויקיון, על יופי ועל וחיות. כך למ' של סומן מגרש החנייה באבני כורכר מהמקום ולא בעמודי מתכת.

ומה, סירבו חברי קיבוץ ניצנים להחביז שטחים לשלטי פרסומת. גבעות החול עם הדקלים והאגמים כינורם. מאפשרים לכל זוג או משפחה למצוא כאן מיה פרטית לבלות בה יום.

את התשלום למבונות טובים בביטסה למי' רש החנייה יש בו שירותים, ובקצרה הר' חומי יש מקומות מיוחדים לצליית כשרים ודגים.

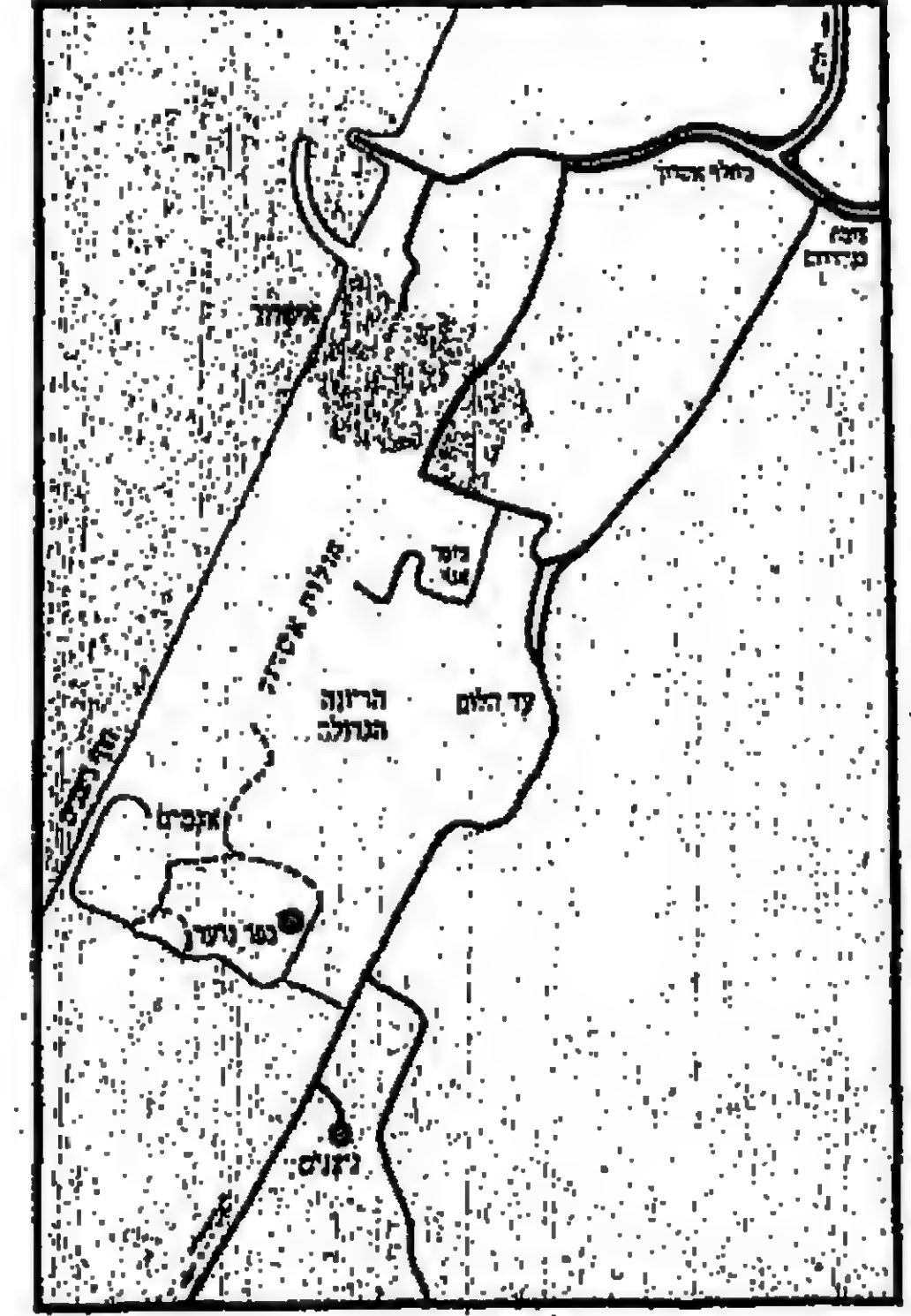
אל חוף ניצנים:
מתליאבים: נוסעים דרומה בכביש הבהיר לאשדוד. במחלף אשדוד מונים שמאלה, מוחרה, ומיד ימינה דרומה לכיוון אשק' לון. נוסעים כ' 13 ק"מ ופונים ימינה, מע' בה למי השלט: "כפר הנוער ניצנים". נוס' עם שלוש ק"מ. ישר, לכיוון הים. אחרי כשני ק"מ יש מימין דרכו עפר לאגמים ולחולות, וכשמשיכים ישר מגיעים לחוף.

מיושלים: יורדים בכביש המהיר לכיוון חליאבים, ובמחלף לטרון נוסעים לכיוון אשקלון. לפני אשקלון, אחרי כפר נאבא הלל סילבר, פונים ימינה, צפונה, ונוסעים שישה וחצי ק"מ עד הפנייה שמאלה, מערבה לכפר הנוער ניצנים. נוסעים ישר

עד החוף, ולפניו, לאגמים שבים החולות, בין אשדוד לניצנים.

• מבט לעיור:
בין ניצנים לאשדוד ערוץ נהר ים החר' לות האחרון של הארץ. שטח טבעי ופ' תוח שאורכו כארבעה וחצי ק"מ והוא עשוי לשמש כשטח נופש נפלא במרכז הארץ. בחוף אפשר לבלות מה ליד האג' מים, לטייל ולהתהלל בחולות בשמש חורפית ולראות שפות מים נורדיים. כך גם באביב ובסתיו, בקיץ יש כאן ים נפלא ולא מוהם, חולות נורדיים וחופים נרח' כים שלא חייבים להצטופף בהם.

הצירוף של הדיונות הגדולות והנקיות מדרום לאשדוד וחוף ניצנים, חייב לעניין מיד את משרד החירות ומשרד הפנים - לפני שייקבעו עובדות חדשות בשטח. פיתוח נכון של האזור, כמו שנעשה בחוף ניצנים, יכול להביא לכאן את נופשים ממרכז הארץ שמצטופפים סביב הכורס, אגם מי השחיה של המדינה. יהיה בכך להקל על הלחץ בכבישים בתגים ופחות תאונות ואובדן חיי אדם - בשמשלימים סוף סוף, כך שזה, את הרחבת כביש אש' דודאשקלון.

אגמים של מי תהום בחוף ניצנים

הנה משהו חדש

פתית ודין

תלמה

לשחרר חשק

הנה

פתית

בעידן האלקטרוני והטליון רומא אינה כליכר רחוקה מישראל. לא חולף שבוע בלי שאפגוש חבר מהארץ. קלטות וידיאו שומרות אותי בתמונה אפילו בכל הנוגע לשירי הטלוויזיה. את החיקויים של אסנת וישינסקי ראיתי במוקד שלמחרת וואיך מני פאר לא הבין שכאשר כפילת ליירי די. אמרה "אני פשוטה מדי לנסך האמית", היא לא התכוונה לתיאור אופייה, אלא להבדל מעמדות שלא ראו באותו מקום שאנחנו שואפים ללמוד ממנו דמוקרטיה.

יש גם רשת ב', אור, רשת ב', רק שלא תפסיקו לשדר בגליכם הקצרים. ככה אני שומע חרשות כל שעה, וידוע איזו עיר עברית המערך לא צריך יותר היום. ב"מאחורי הכתרת" אני שומע קולות של חברים, ואין לכם מושג איזה כף זה לשמוע את מושיק טימור בשידור ישיר מהמימנה, כשהמחלון נשקפת חזיתות רנטאנס מטונפות מריול. ואף להיפך. צריך גם מנת שינאה וגסות כדי שלא אשכח את הרוח הישראלית, ובשביל זה יש לי את גבי גוית ושלוש קיטל בבוקר.

יש עיתונים. בדואר הם מגיעים באיחור, אבל

שיפודים

הרגשת בית

המאפייה כבר פועלת למעני לא רע, ואני מקבל את עתוני היום הטריים בכל פעם שאני רוצה. ויש מכתבים מבורכים. וטלפונים. ונכבדינו מגיעים. פעמיים תוך שישה חודשים כבר לחצתי כאן בגימנסיה את ידו של שמעון פרס, מה שלא עשיתי מעולם בארץ. הספרים החדשים מגיעים עם צאתם, וגם את "פלאטון" ראיתי יחד איתכם (סרט זבל, לזקוקים לצידוק לתבוסה הנוראה והבלתי-נסלחת בוויטנאם).

מזג האוויר כאן רומה לזה של הארץ, צומחים כאן ברושים וזיתים, אורנים ואלונים, לא לגמרי זרים לי, אפילו אקליפטוסים, למרבה הפליאה. ויום שישי במושב הישראלי נראה בדיוק כמו יום שישי ברמת השרון. ישראלים יושבים סביב כיבוד קל עצום, וגורסים את המצב כפורסוסוסו.

אבל עם כל זה, אני מרגיש גלות. הרגשה נאחס. שום דבר לא שלי. חסר הייתור המיוחד שמכביל את ארצי משאר ארצות.

הונה יום אחד עברתי ברחובות, וראיתי שהם מכוסים בפוסטרים של לינרס קמפ. משהו צטט כלב. פתאום הרגשתי לגמרי בארץ.

פינת השלולית

נעליים, שאל הנסיך, וקרוב אשיאט בחורה לשלולית.

כן. כמה ימים יש בשגזז כמה זה כפול שלוש, בוקר צהריים וערב נסיר, אתה טוב בחשבון.

אבל הנסיך היה כבר קרוב לשלולית, וקפץ - צלל פנימה בחורה.

יש צפרדעים שחולצות על נסיכה, אבל לא יודעים כמה חריבה היא צריכה. לא מלי אחת רוקא צריכה כסף, כמו במקרה שלפנינו, אבל כל אחת מהן צריכה חריבה אין לה לתת - עונה חיסא בשלולית.

נשיקה פוף. הוא נהפך לנסיך. והם נהו עתה זה בדועות זו, עייפים אך מבוססים מאוד, על שפת שלוליתם.

"הנסיכה מוינגוודי הורישת אסף תכשיטים ענק, ומה היא בסך הכל גרושה", אמרה גלאט הנסיכה. "היתה לה קופסת זהב שעליה מפת אירוסה ויחלומים מציינים את המקומות שבהם היא והנסיך נפגשו. אני רוצה אותה כזו גם לני".

גוזב בט עולה המון, אמר הנסיך החדש בטון שגראה לו עוקצני.

אני גם צריכה 12 פרוות חרשות. ליירי די. הוגנת, מחליפה פרוות כמו געלים.

משהו

מוסף לקריאה: לא חשוב מה אתה עושה - העיקר שכמות הניירות שאתה משיג תהיה פי שניים מזו שאתה מקבל.

על הטעם האיטלקי

אחת החידות הגדולות של האנושות, יותר טאשר מרוע פיקטשנו את הסל האחרון, היא חידת הטעם האיטלקי.

יש לי כאן משפט פזיזה איכשהו, אבל אין אני יודע איך להמשיך. זו הבעיה עם הטעם האיטלקי. שאתה לא מכין שום דבר, ולא יודע איך להסביר אותו. האיטלקים עושים דברים יפים. אין שום עם שעושה דברים יפים כמו האיטלקים. בסדר, מה אמרנו כאן ומה הסברנו כאן? מצבנו רע מאוד. איזה מין ריווח זה לארץ אחרי כל כך הרבה זמן באיטליה?

אלא שכאשר אתה נמצא באיטליה אתה לומר עוד דבר אחד: שהאיטלקים עושים, באותה התלהבות, גם המון דברים מבויעים.

משפט לא נכון, כמובן. אתה חושב שזה מכוער משום שהוא ראי במסגרת מסולסלת עשויה שבדי וזכית כחולה ולבנה, או נכרשת ועלעלים לה מפת נחושת וגם פרחים רבים ממחכת מוזהבת. הא, אתה אמר לעצמך על סמך החינוך המשונה שקיבלת, הא, איזה קיטש. ואפך נוסק כלפי שמי רבא. כי הרי אנין טעם אתה. כוז בטוח?

אתה מפסיק לחיות כל כך בטוח בזה כשאתה נכנס לבית, שפשוט מכריע אותך ארצה מעוצמת יופיו השקט, ופתאום אתה רואה שם ראי רומה או נכרשת רומה או משהו אחר שאפילו לא חלמת עליו. הבטחון העצמי שלך כמעמד מתערער ללא אפשרות שיפוך. ואז אתה מרגיש שאולי אתה צריך ללמוד להעריך קיטש. טוב טעות. כי אם אתה תקנה קיטש, הוא נאמת יהיה קיטש.

כאמור, אין לנו אפשרות להבין או לכתוב מרריך קצר לתייר, אלא לחקות בזהירות ונחשש, בצעדים זורזים, את מה שאצלם לא צריך לימוד. לכלל אחר יש בטעם האיטלקי, אם אתה יודע מה יפה - גם מה שמכוער הוא יפה. לא צריך להיכחל משום דבר.

אם אתה לא איטלקי, אין לכלל הזה שום ערך לגביו. אתה נדון לחיות לפי קודים רודניים, בבחלה מתמדת, בתוך מערכת הערפות ודחיות קשוחה. כך לא תפשל, אבל גם לא תגיע אף פעם לרמה של האיטלקים.

מאי ישראל

[illegible]

במערכת התקשורתית שלה, ודיבר מורח אחר: אנרות תרבי. תחש פנמים שנה, לפנמים יתר, מפרסם וזרי תכל הנתונים באין איות מפרוש על כ"ס איתא. והואזאת בעבור אנרות אלא מתקירות לשלום שנתא. וזר דולר בשנה, הן כחובות בשפה מיושנת, לא ברורה, ולמען האמת הותול המבצעי על קוראי הנתונות החילוניות אינו מנין אותן, בשקט: בשקט מוכינים על קטן ממקוריה "כ"י" אותן, המסדירן עצמם אין טעם אמילר לשאול) לספר שבחצר בנדרקליין ניסו כבר לרעם אשולר כריא לו לחזר על האנרות, אבל הוא רבי

הרכי מלוכניץ', בעקבות, אינו פועל לפי קווים המוסכמים על הזרמים ההרריים כולם. לאורך כל ההיסטוריה שלו נשמעה התנגדות לפעילותו, בחלקה קולנית יותר ובחלקה פחות. הוא לא השתלב, למשל, ב"זרם העצמאי" של אגודת ישראל והעדיף, במקום ההוא, להצטרף לחסידי לורם המלכודתיים. הוא מתנגד נמרץ לדרך הטיפול של המפלגות הדתיות.

[illegible]

הצביון רוצה נוסח שיכול "לעבור" בשלום אל הצביון החילוני. חשוב לו שלחון יהיה שיכול "אמור" להתקבל בנחת. לאגודת ישראל ו"ש"ס אכפת פחות ממורת הסיכונים ויותר מ"הדיון הכלכלי". לעומת זאת, אם התקבל רק המלחמה, "ההכלאה" עלולים להורגים שטעון שום היתכנות היא "הלכה". טעיון מרמז כזה יש שיכול להכחיש את "ההלכה". ואולי, אמונה מול וחסדי ציבור. תלוי באיזה צד אתה.

[illegible]

ואניד לפיד

[illegible]

היחידות העיקריות לחלחולתם לחקם מונעת שוטטת-
הנהגה בתיכונם מכלבנה המערבית-שקטת-
הנהגה בתיכונם שוטטת לפרעוריים, שקילת את
הדוביל על-ההמשטח העליון, כ"צ"ס שאורו כע"ל
בכל ווקרה רחבה מהתא בתת
השטח שמגד גב שואף להסחית את העיני-
המוטל על בתיכונם שוטטת, להצריח עיני-
המוטל לקטגוריה של בריחת קטל, להצריח מעד
את מכוניותיו. מונעת שוטטתם גם חותרת בלי-
המערבית ולמחשבות, מאיר שמגד שאל כ"ע
הישיבות מדרוז השחטובות על בריחת השטח
ממחשבות, ואילו מהרמוטוריקים של 800 א"ח
כל משפטם כ"ע בתכונים כי, את הריחע ע"ל

[illegible][illegible]

12.1 Binomial

בכל 10 ימים יפחית גופף 3-10 ק"ג בפיקוח רפואי – ודווקא באיזורי ויכוח השומן שלך, ללא תרופות.

הצוות הרפואי במרזי מורית מתאים עבורך תכנית אישית להרזיה ולסילוק השומנים בשילוב עם המשקה החדשני והכמוסות המהפכניות ב"מרזיט"® וביחד עם התכשירים הבלעדיים לפיזור השומן והצליטול.

150,000 גברים ונשים שהצליחו – הם ההוכחה להצלחה של כן! הקניי זה אפשרי! עליך רק להתקשר למרזי מורית.

[illegible]

ה'עניתיים" בזמן תחורף. זה תרגומו לחכין את
נפשו בקלות. - לקיץ חטוב, אומנוי ובריא.
וכמדובר בבריות שלך יש לך סוף סוף את

שמואל

כחב
חמקצו
ב"מרי
וסילוק

רבי'ים. חרס וכל ריכוז השומן

מו בקלות, לא ציפיתי שאצליח
לחיות 31 ק"ג ב־60 יום ושאיפטר
ל ריכוזי חשבון בקלות שכזו –

מכשירים וללא תרופות!...

חבלני
בגס 10
ריס 14
צוות
צוויי

שד חרצל 117/3, דימונה

[illegible]

הדפוס: 24 עמודים, 24 עמודים

גם בלילות ובשבתות
02-663125, 02-630423
מזרחי

הרזיה מחירה ובריאה

**בנוסחה בלעדית
ללא תרופות**

הנחיות "פיתוח תודעה למען עלי הצוות הרומאי
INTERNATURA בניירורד, עם הצוות
PHARMACON בשווייץ והצוות
הנח"ב - בלעיות עבור שיטת תהדיר

השומנים שלך.

המשלוח בחוכה משקו חדשני - בטעם
- עשיר בויטמינים ומינרלים, כיווד עם
- תמחסיכיות - ללא תרופות -

צמות בעדיות לשיטת חזריות. הצוות
במרי מורית משלב את מערכת המשק
ת "במורית" - בתוך תכנית החזונה
שכן - בדרך מיוחדת בין הארוחות
מקום המבוקש. זה משמעותי לר

במרוצים + חסר + תלמידים הנלדנים
לחינוך חסר + חובבות מורמות +
שאולן חרשם מדעי - ללא כל
חתימות

ווארשיינליך, בשילוב עם חתכים
 לזיכרון חשומן - סה שמבטיח לך כי
 מיט אפטיג גוט 3-10 ק"ג דרוקא באהער
 געזיגט שולך.

נצות מנוסה מעניק לך בכל יום העוק
דמי - בכל תקופת החירות ולאחר מכן.

1000

האמרגנים

מאת אבי מורגנשטרן
צילומים: שמואל רחמני

ביום שלישי שעבר הוזמנו ביל גרהאם, זאב אייזיק וקרלוס סנטנה ללשכתו של ראש עיריית ירושלים טרי קולק, הרימו כוסות, ריכזו קצת על העולם והרבה על ירושלים. טרי משקיע במקומות הנכונים, הוא לא מכובד זמן על אנשים קטנים, הוא יודע שאם גרהאם וסנטנה יחד מרוצים מהאידות, יש סיכויים שלמהות שובם לאורח ירוחו לכל קומנת הרוק שירושלים שווה ביקור. הכנסת האורחים של קולק עטויה להתרגם לבסוף, הרבה כסף.

ביל גרהאם וזאב אייזיק, שני אמרגנים יהודים, שניהם מארגנים מסע ייחודיות לגדולי אמני הרוקנרול, אבל יש ביניהם הבדלים. גרהאם הוא אחד מהאמרגנים הגדולים ביותר בעולם. אימפריה של

ממש, גוליטימיליונר החולש על קונצרן כלכלי ענק מתגורר בסן פרנציסקו. זאב אייזיק הוא אמרי יהודי-אוסטרלי שעלה ארצה לפני כשישה חודשים כספי י.ש.לו. עכשיו הוא רוצה להביא את הקונצרן לארץ הקודש. ביל גרהאם ולהקת "סנטנה" היו נקמה הפתחה של הירייה הבקונית שלו.

ביום חמישי שעבר, כמה שעות לפני הפעם הבכורה של "סנטנה" בכריכת הסולסון בירושלים נראה אייזיק נכור כילד קטן כשבייל גרהאם אף ה' בסוויטה המפוארת שלו ב"הילטון": "אני מבטח לך שארכי עם האמרגנים של כל האמנים החשובים וכולם מיד ייצרו אותך קשר. מוטב לא וכו' לקבלת פנים נפלאה שכו. אנחנו להם ואיין להם א השכל עד שכולם יבואו לכאן להופעות". ובטבל גרהאם מבטח - אייזיק יודע שהוא יקיים. "ואני אפילו לא ביקשתי ממנו", ממניק אייזיק מהתרגשות.

כשואר עלה לארץ לא ציפתה לו בקבלת פנים ממלכתית. להפך, חתך הרבה מוטעני ארס מעטיות האמרגנים. כשמוכר בכינס, החוקים הם חוקי נגנון טענו כלפיו שהוא שובר את השוק במסגרים ובגנות שהוא מציע לאמרגנים מחול: שהוא לא אסר ששארית צ'ק פחות לטינה טרנה. אייזיק מחייך בכאב "לא יודע למה התגמלו עלי. זה כאב לי מאוד. אולי מצביע על חשש מתחרות. אני לפעמים מרוויח ולפעמים מפסיד, אבל אף פעם לא מלכלך על אנשים אחרים שציעי 'לסנטנה' סכום כסף אגדי. לכמה סט כנראה כאב שדווקא אני הצלחתי להביא אותם. אחי עוד הרבה שטריות, אבל אני מקווה שהצביח הישראלי מספיק חכם כדי לדעת למה להתייחס, ואיך."

זאב אייזיק בן 70. משקפו גזון לנון כהים, פנים של ילד תמים, בעיקר כשהוא מחייך. שליו, נגות, לא חוצב בחליפות. נעלי "גייק" ספורטיביות ומעיל עור כשהלך להופעה של "סנטנה" לבש חולצת טריק ועליה ציור הלהקה. את הורחות.

הוא גולד בארץ, כחברה כשהיה בן שבע נסע עם הוריו לטיול באוסטרליה, שם התגורר רודי. הוריהם החליטו להשתקע במלבורן. בעיות פרנסה בישראל "באוסטרליה נהפכתי לאחד. כשהגענו לשם ראיתי את בני רודי אוכלים לחם ומשאריות את החלק הקשה הייתי כשוק. אצלנו אכלו הכל, גם את הקשה של הלהקה לא היתה לנו אפשרות לבחור". עם הזמן אייזיק יכול היה לדרוש לעצמו לחזור על החלק הקשה של הלהקה וגם לאכול קוירא ולשתות שמפניה.

אחרי ששים את התיכון הג'ר למור כלכלה ומשפטים באוניברסיטת מלבורן, מוסיף בכלל לא עניינה אותו. "בעיקר אהבתי ספורט - וצינונות", הוא אומר. בשנת התמישה ללימודיו נבחר לנשיא קולג' אינוו-הסטורטים באוניברסיטת מלבורן, ובין שאר היה אחראי להבאת אמני רוק להופעות באוניברסיטה. וכן מבלי שחשב לפגוע לטקס באמרגנות, עשה את הצעד הראשון בכיוון.

יום אחד הצליח להביא את אמן הבילוי הנפלא מארי וטרס. האמרגן של וטרס שכר אולם בעיר כדי להפיק גם בפני הקהל הרחב, אבל לא הצליח למלא אותו. אייזיק - כבר אז עם ראש כלכלי טוב - הציע לו לקנות את ההופעה ולהעביר אותה לאוניברסיטה. היתה הצלחה מסחררת. שימפו של הסטודנט המממול יצא למרוחק ולאחר זמן מה קרא לו אחד מחשובי האמרגנים במלבורן ובקיש ממנו לטוס ללוס אנג'לס כדי לנסות לשכנע את הקמיקאית האמריקאית פיליס דילר להופיע בטרס אוסטרלי. רבים לפניו ניסו ונכשלו. אייזיק, כולו התרגשות, המריא לקליפורניה ולאחר מסע דמיון קצר וענייני החתים את וילר על חוזה המבוקש.

את סוד ההצלחה הכלכלית שלו מסביר אייזיק לגילת, מתקשקש לומר שהוא "פשוט אדם אנושי שפגש את הדגש. לא הלך על רווחים קלים אלא רואה לכל מי שעובד סביבו ואחר. הוא לא יגדיר עצמו כאיש עסקים קטן, אבל עובדה שתוך כמה שנים נולדו

לאמרגן החשוב וה"כבד" ביותר באוסטרליה. שוקי וייס, שעבר במונו עם האמרגן יהודה סלית וכיום עובד עם אייזיק, אומר עליו: "מה שהוא כבר הספיק לשכוח, אחרים עוד לא הספיקו ללמוד. הוא בא אלינו עם ראייה אחרת לחלוטין בכל הקשור לשואריזונס". העברית של אייזיק עדיין טובלת ברוטב כבד של מבטא זר, אבל הוא מתקשקש לדבר בה "אחרת" לא אלמד את השפה לעולם". גם את המשפט הזה אפשר לתרגם לראייה כלכלית מעשית. עיסקי האמרגנות, שהחלו אצלו כחובי "איך אומרים חבי' בעברית?" נהפכו מהר מאוד למקצוע. "הכל רץ מהר כל כך. זה היה כמו 'קוויק סאנר'. חול טובעני שאי אפשר להחליץ ממנו", הוא מחייך.

אחרי טיס ליימורי יצר קשרים עם אמרגנים שונים והחל להרץ מופעים ולהקות בכל רחבי אוסטרליה את סדרות המקצוע למר בשטח. "הבנתי שאסור לשרוף אמן מהר מדי. גם אם בהתחלה הוא מצליח, עליו להיעלם אחריהן לתקופה ארוכה כי לאנשים פשוט נמאס ממנו".

חמש שנים בעולם השעשועים והוא נוסף למיליונר מסרב להיכנס למספרים מדויקים. "אני לא זוכר", הוא אומר בחיוך, אבל הבית הענק שבו התגורר במלבורן, האולפן, חברות מולות והפצה של תקליטים והנויות תקליטים שהיו בבעלותו מיתרגמים לרווחים עצומים. "בארץ אני אפילו לא חולם להגיע לבית כמו שהיה לי שם. כאן אין דבר כזה. אבל לא אכפת לי להצטמצם. בישראל יש דברים אחרים שיותר חשובים לי מבסס". הקריירה האוסטרלית שלו החלה להקיף עולם, טיסות מסביב לגלובוס, חיים כבתי-מלון מפוארים, שמות מפורסמים כמו "זוריתמקס", "זאשים מדברים", "יוני", "הקיוו" ("חברים מאוד טובים שלי") "ראי.ס.ר.ס.", (להקת רוק כבר באוסטרליה). והספק שלו היה עצום. 180 עד 200 קונצרטים בשנה. זו הסיבה לכך, הוא אומר, שלקח לו בליכר הרבה שנים עד שאזר כוח ואומץ לחזור לישראל אותה עוב כילד. "התחלה חזרתי לארץ חורף ואחור, אני רוצה ונשארוני שם לכר. הרבה שנים חשבתי לעלות, ובכר סטודיוס הנשמתי ואת איני רואה עצמי גיבור. הרבה אנשים אומרים לי כאן 'השתגעו? למה באת לכאן? הרי שם היה לך טוב'. נכון, שם היה לי כסף, אבל כאן הבית שלי. אני חושב שחברים שלי, שיש להם משפחות והם גרים בתים קטנים, חיים טוב ממני ומאשרים הרבה יותר ממני", אומר אייזיק, ועכשיו הוא לא מחייך.

בשלב זה של חשיפה מגיע לילובי של המלון ילד חביב ומבקש תרומה צנועה של שקל. אייזיק שואל אותו לאן הולכת התרומה. "לקרן הקיימת לישראל", משיב הילד בכיינות. "זה זה חשוב מאוד", אומר אייזיק ושלף שטר של עשרה שקלים. "אבל אין לי עודף", אומר הילד בעצב. "לא נורא. העיקר שהכסף יגיע לקרן הקיימת". הילד קורן מאושר, לא מאמין. תשריירסומט או סטרוטיות של עולה חדש קשה לחזור אל מעבר לחיך התמים. מתמממת עוד אף אחד לא נהפך למיליונר, והוא תמיד הצטיין בקריאת האותיות הקטנות וגרימת הרווחים הגדולים.

מה קורה היום? "אני נשאר כאן, זה הבית שלי. אבל יש לי גם טיורים באוסטרליה. אני מארגן שם סיבובי הופעות לסטיבי וונדר, 'מועצת הסגנון', 'הקיוו'". חמש אחרי הצהריים, בריכת השולסן. "שרק יצליח, הקונצרט הזה של 'סנטנה'. אם הכל ילך כשורה, אוכל לבנות את עצמי כשוק. אם לא נראה, אבל אני מקווה שיהיה בסדר. השורה והתנועה היא השם שלך."

זאב אייזיק: 'הבנות' שאסור לשרוף אמן מהר מדי. גם אם בהתחלה הוא מצליח, עליו להיעלם אחריהן, כי לאנשים פשוט נמאס ממנו.'

אם תשכ עם הרגלים למעלה ותשחק אותה בוס גדול, אולי תעשה הרבה רושם, אבל אני מעדיף לרוץ ולעבוד כשטח. אחי מעניינת החוויה של העשייה. לא מעניין אותי רק למכור כרטיסים". לא רק, אבל גם.

ביל גרהאם, 54, מוסר בעולם הרוקנרול. האמרגן שעבר עם ג'ניס ג'ופלין, "המי", "קצפת", בוב דילן, "האבנים המתגלגלות". 20 שנה הוא האמרגן של "סנטנה". נדמה שכל החוף המערבי של ארה"ב נצטנף תחת הכנפיים היחוריות הרחבות של וולפגאנג גרינצנה, שטינה את שמו לביל גרהאם.

הוא נולד בברלין, התחנך מאביו כשהיה בן יומיים והתחנך בבית יתומים. כשהנאצים החלו לצבור כוח ושלטון החל בשבילו מסע חלואות ממושך דרך פאריס, ליסבון, קאנולנקא וכדומה עד שהגיע - יחד עם עוד כ-11 ילדים יהודים יתומים - לניו יורק, שם אימצה אותו משפחה יהודית-אמריקנית. "הרגשתי כמו כלב שבאים לקנות אותו בחנות. אנשים מסתכלים עליך ומצביעים. כמו כשוק עבדים", הוא אומר.

היתה לו ילדות קשה, מיוסרת. כשבגר העריף לעיבוד משרה בטוחה ומכניסה 26,000 דולר בשנה בשנות ה-50' כמנהל-עסקים ולהצטרף ללהקה תיאטרלית בשם "תנועת הפנטומימה של (המשך בעמוד 41)

סלביט וועלד

לאכול בחוץ

ב"פרלמנט" של אלימלך עם בירה ודג-מלוח

אלימלך באחד ממועדוני הבירה. חזון בבושת ודולות של מעט ועל הצלחות נעזמים מטעמי בית אבא (צילום: שמואל רחומני)

הבירה, נחשב ל"אמן" מעט מאוד הסבלים היו לכירה שלו באותם זמנים. מבחרים וזכוכות המאכלים של רעיונותיהם נהפכה המסעדה הקטנה ל"מוסד". כשנות השישים גילו את המסעדה הזו ה"צמיונים" להרכיב ארוזי העלונים של העיר העברית הראשונה ובעלי המלאכה מאחורי התופסו עד מרחק אנשי כוחות ומקשרות. אנשי טעם וטעם בילו לאישיהויה החלו פוקקים את "אלימלך" מעת לעת - ללגיטמה בירה לנשיכת ורינג או לארוחת של ממש.

למני כארבע שנים הלך אלימלך לעלמו. אשור וכו' משכים להפעיל את המסעדה הבירה כבר אינה רוצה מתקן מרימטיוו ויגעה בקשרות עור "בילדום" של קרית אבא היא עדיין מציננת ויש היינג וכבר קצין וקציצות "שליגית" ורגל קריות וכספיי-שכוב חזין ומעיים. ואת הארוחה מטיימים כממפוט פירות מיובשים - מנה גדולה שמריחה מתייבך את כל הטעמים המיוחדים.

ה"פרלמנט" ממשיר לחתכים שם השתנו רק הנושאים. והעלונים לא באים יותר כי קשה אין יותר עלונים. - או כסיר אבי, בגו של אלימלך - אבי

מחבר: משה שניידר

מי גזל את נחום גוטמן

מאת צבי לביא צילומים: שמואל רחומני

ששה ציורים נגזלו, לפני כ-25 שנה, מתוך תמונת ענק של גוטמן שהוצגה בתערוכת הוינל של תל-אביב. זוהי קריאה להחזיר את הגזילה לתמונה המשוחזרת שנחנכה בשבוע שעבר.

הציורים נגזלו, לפני כ-25 שנה, מתוך תמונת ענק של גוטמן שהוצגה בתערוכת הוינל של תל-אביב. זוהי קריאה להחזיר את הגזילה לתמונה המשוחזרת שנחנכה בשבוע שעבר.

לימים נודע, כי באמצע שנות ה-60 תכנן אלמונים לבנות מלחונות הדיקט המצויינים לביטוי לאריות ציור שעמד לווינל מהאיק, וכך להכיריו לחז"ל את חלקי החומה. מישהו גילה את המימה, איים לחשיך, התכנית נגזלה, ונעשה הכל כדי לשיטש עקבות. הלוחות הושלכו לאחד המחסנים בגני התערוכה ונשכחו למשך כעשרים שנה. נוסף אייטורים במרכז היידיים והחולסה התנהלה. המנהל החדש, נחום רן, ערך סיור במחסנים וגילה את המסמך האבוד. ארבעה לוחות חשוי. מצב הנוהרים היה מעורר רחמים. מלובלכים בכתמי צבע וטיבנות נעלשו של צעקים, שהפכו את הלוחות למשטחי עבודה. בנוסף לשידובי עימרון של ילדים, בספר לוחות היו סימונים ששיטש נגז כנוונה בדורה לסר חלקים נוספים כדי להפכם לתמונות בגודל סביר, שניתן לחלות בסלון.

משמחת גוטמן מתחת במבצע בלשי, עצמאי, כדי לאחר את הלוחות האבודים. חסרו שם תמונות "השומרים בלילה", "הקונצרט הראשון", "דוקטור חיסין" (הרומא הראשון, רובק על חמור) "אבי העיר" (רינונג על סוס), "העיר" "הרסטורט ומחזרה", וכן תמונת הרקע של כוכב השביט האליי וזנבו הענקי, המחוז השבוע, הם הרכיבו רשימה של כתמישים איש, האחרים על הביתן בו הוצגו הציורים לראשונה. הנחלת הזכרה וצוות התחזוקה, לחקור אותם, באחר של כמעט שלושים שנה, זו היתה משימה כמעט אבודה. האחרים הכחישו והתעורר מאחוריהם. מספר לא מבוטל מאותם אנשים נפטרו. גם ויטוריה החתמון מכל מצע עם משמחת גוטמן. כשהעצמאית רשימת החשודים לבחצי חריסר וחזר לחקוקו כבלומן לביתיהם, הם טרקו את חשמלה בשמטעו במה מדובר. אשה אחת דורחה על גבי הלוחות הטרורים. נעלמה לאחר שיעברו דירה. בניה לא שמעו ולא יודעים מה עלה בגזילה.

בליה בירה הוחלט לשחזר את הלוחות האבודים בנוסף לשקיום המקוריים. דורון לוריא נערך בצילומים ובטור לכן לא כולם גרויים) בריכותו ורעמנות את סגון האמן, ובכוכונו של חמי גוטמן. את תמונות הקונצרט ודוקטור ויטין שיתו "בעיר", לא בנוון הצבעים המדויקים. האחרות קרובות ביותר למקור. אחת שתי תמונות מעטות שהוחזרו לגוטמן בשעתו ובסופו במקומן, בולטות עכשיו בעתיוקתן החשיפה על גבי הלוחות הטרורים.

שש תמונות חסרות. המשיטה לא נתבשרה לחקור. קרוב לוריא שכבר לא ניתן להאשים איש. גם הבעיה, אם היתה, התיישה, אבל מי שמחזיק בהן עתה, מחזיק ברובם לא לו. התחלת מרכז היידיים מוכנה להעלים עין, ולקבל בחזרה את התמונות בעינים שם, אפילו להעניק מדליה ומכתב חוקרה למחזיקים. משמחת גוטמן מוכנה לתת ליטורטות מיצירותיו של גוטמן ובחתימתו. מי שמצאנו נוסף אותו ומוכן לחזותיו את התמונות שברשותו וחושב בכל זאת מחשיפה - מומן לעשות זאת באמצעות מערכת "סוסשכוב" הנותנת בזה מלח כבוד להג על אלמוניות האנשים. אחי הגל לא מדבר בשחת תמונות אלא בחלקים מחזר וצירה בעלת ערך הסטורי וסטומטולי בתולדות תל-אביב.

הז'נרל של המלך

דליה סמארי היא בגד
בטיס של יחידת מוד
(מרי שפיר).

הז'נרל של המלך

אז תהיה...
הז'נרל של המלך...
הז'נרל של המלך...
הז'נרל של המלך...

הז'נרל של המלך...
הז'נרל של המלך...
הז'נרל של המלך...
הז'נרל של המלך...

הפיעה! * הפיעה! * הפיעה!

מאי '87

הידוע לאשון ופועשכח

ציפר שחון לילדים

הפיעה! * הפיעה! * הפיעה!

הפיעה! * הפיעה! * הפיעה!

ילד טוב גאנה

האמרגנים

(המשך מעמוד 35)
סאפרגניסטר. בריעכר התברר שהצער הזה העלה אותו על דרך התהילה והמנון. "כל חי לפניכן קיבלתי פקודות, אמרו לי מה לעשות, העבירו אותי ממקום למקום. זה הרס אותי. רציתי להיות עצמאי, לממש את עצמי".
את הלוקה שהצטרף אליה המיסר לא אהב הם השתמשו במילים "נסות" כמו "פאק" ו"שייט". היו פרובוקטיביים. המשטרה החליטה לעצור אותם. גרהאם ארגן קונצרט כדי לאסוף כסף למינון ההגנה המשפטית. היתה חגיגה הפנינג של רוקנרול. זה היה "54", הצלחת הקונצרט היא בה השתתפו - בין היתר - אלן גינסבורג, להקת ג'פרסון, "איידישליין", לני ברוס וענקים בסדר גודל זה. גרהאם מחר מאזר קונצרטים נוספים. בנטו השחר של סן-פרנסיסקו רכש נראה את אולם "פילמו" שנוסף להיכל הרקנרול. כבר אז הבין גרהאם שהרוקנרול לא שייך רק ל"צעירים מטומטמים". היום הוא מתרגם את התפיסה המרחיקה שלו למיליוני דולרים. "אז לא ידעתי שזה יגיע למימדים כאלה. ראיתי שיש בזה כוח, אבל מי האמין שהרוקנרול יגיע את העולם? זה מפתיע. לאמני רוק יש היום יותר כוח מאשר לפוליטיקאים. אם מרגה האמרי מחר למעריצים שלה לרכוש מכונת מסיימת - הם ירצו לקנות. הרקנרול חלף במסר של אמניו. אחר יכול לומר - למדו את הילדים שלכם להיות בשלום, ואחר יכול לומר - עשנו מסיים. אני זוכר שג'ים גופלין היתה עולה על הבמה עם כבקוק קוניאק. היום היו משלמים לה מיליונים בשביל זה ועושים מזה פרסומות". גרהאם היה חבר טוב של גופלין, הוא היה חבר של כולם. אבל ידע גם לעשות כסף. שמו נקשר בודסטוק, "לייב אייד", בקונצרט למען "אמנטי".

ת אולם פילמוד החליט לסגור דווקא כשהיה כשיא. "היה עלי לחץ גורא. כלום רצו להפסיק שם. העסק נהפך לתת-מסחרות אחת גדולה. רדישות האמנים וחללו להיות מפרשות. הערשתי לסגור". כך, למעשה, הוא גם סגר תקופה, בפילמוד הופיעו כל הגדולים. הכי גדולים "החלונות", "דמי", "קצפת", ג'ימי הנדריקס, פרנק וואפר, ביני גופלין.
הוא כבר לא ילד. את פניו חורשים קמטים ועל הכסא הוא מחייב כבדות. קשה שלא לקצו בו. אחרים בגילו כבר מתרכזים בכנסיות ובגורים. הוא עדיין נשם רוקנרול, והוא בכלל לא אוהב את המוסיקה הזו. "בבית אני אף פעם לא שומע רוקנרול. לרעתי יש בזה הרבה זבל", הוא אומר. אבל גם מוגל אפשר לעשות מיליונים. מי כמוהו יודע. גרהאם פרפקציוניסט. לא משאיר דבר ליד המקרה. עד לפני חמש שנים ראה בעצמו גם לכן שהגננים יקבלו שתייה במהלך כל קונצרט. היום הוא משקם מלמעלה. אבל עדיין קרוב מאוד ללב העניינים. יש לו מנס קסם בו הוא רשם הערות, רעיונות, חידושים. בגיל 54 הוא עוד רוצה לשגר. אולי לכן נהפך למסור.
הוא לבוש כמו נער בן 16. אמא מולינה ממוצעת שהיתה רואה את בנה בן 54 בלבד כזה כזה מיתנה. מקבלת שני. מבגסים ורוקים, חולצת טריקו לבנה, נעלי התעמלות. הוא אוהב לדבר, טיטוס חם ולבני. בארץ יש לו משפחה ואחות, דוד וסבא והוא מבקש בקביעות. יש לו בית בקליפורניה, בית על חוף אגם וזכבה בית במיאמי, בית בניו-יורק. יש לו גם שקושה בנים שביקרו יסיימו את הקולג'. "אני מאוד מקווה שהם לא ימנעו לעולם חרוק. זה כבר לא מה שהיה". עוד חמש שנים אולי ילך קצת לגות. הוא יכול להרשות לעצמו. יש לו טריפ חיש. סקי. "אני לא טוב בזה. אבל בקרב אשתמי", הוא מלגלג חזק רועה את רגע השיא בקריירה שלו הוא רואה חזק בודיעה תו של "סנסנה" בארץ והקורן, ובעיקר הביקור בכותל. "זו היתה חוויה דתית, מחמשת, התרגשתי, למדת שנייני ארץ דתי".
כסיום את ייערכו את ההיסטוריה של הרקנרול, הוא יוכח שם למרס חשבו. באותיות וזה מגיע לו.

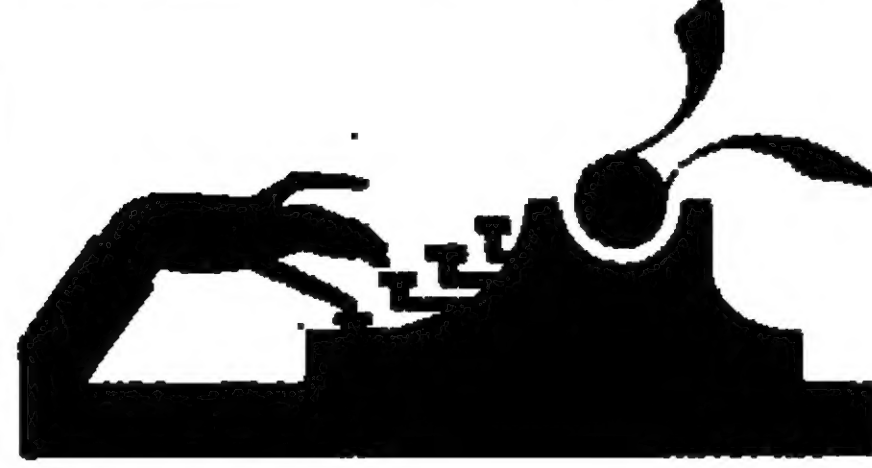
אבי מורגנשטרן

כלבנו, ישראל ומרכז הארץ בניו-יורק. פעם אחת הירשה לצה"ל לשהות עוד שלוש יממות בשטח שעמד להתפנות, לצורך טלילת כביש. בפעם אחת העליל השחתת גופות של אנשי אשף ביד חילי ישראל. ואחרייכן שב בו מבריו, אם כי לא באופן רשמי. לקראת הקיץ שעבר שב ארסקין האב לגאנה בנוכחם השתחרר מן השרות הצבאי. מאז הוא מרצה במוסדות שונים על עבודת הארץ, ומסתגר במשרדו. עמנואל הבן מנחש שהוא כותב את זכרונותיו. האיש בן 51. גיל מוקדם לפרישה אל מורטת הנוסטלגיה.
"אני בטוח שלאבא יש עדיין תוכניות לעתיד. אבל הוא לא מגלה לי אותן. הוא לא מגלה לי אפילו מה תוכניות שלו לגביי. אם עמנואל הצעיר מחזיק עכשיו זה מפני שנעים לו לחשוב שלאב הכאריזמטי שלו יש תוכניות נסתרות לגבי ילדיו. "החורים שלי לא מרובעים, אבל הם מסורדים. בכל שאתה מחזקר אתה לומר להנות מזה. לא משנה בן כמה אתה, אתה נהנה לשליטתו של אבא".
לכן עמנואל בעצמו לא מאבר שליטה. "היו לי הרבה נערות בישראל, אבל החלטתי שלא תהיה לי יותר חברה, זה כליך מסכך את הדברים". הוא יודע לתת את הלב שלו, הוא אומר, אבל גם להחזיק בו. נערות ישראליות, יש לכן בעיה. הן מתאהבות. אחרייכן הפרידה כל כך קשה. "החלטתי לשמור על עצמי וטוב לי כך. למען לימודי, ההתרחקות שלי בעבודה, עדיף שאמחד לבד. כך לא אעזוב עם ריגשי אשמה כלפי מישהו, גם לא כלפי עצמי".
כל הזמן הוא זוכר שמבאן הוא נוסע לאנגליה כדי לבקר את אחיו ואחותו, ומשם להודו. אהבה לעדה ישראלית, או שוודית או אמריקנית - תכבד על תרמיל המשא.

תלמה אדמון

(המשך מעמוד 23)
גם את קולין, שעלה לישראל מפני שלא היה מסוגל להיות עריץ מרכז במדינת האפרטהייד. "אבל אתה עליה הנה מפני שאתה יהודי, מפני שאתה המדינה שלך, לא? שאל עמנואל, אולי בפעם הראשונה מאז שהם סורחים בשקט אצל שורות הפיטמות בטכון החליבה. "לא", אומר לו קולין, "לא רק בגלל זה". הסיבה העיקרית שבגללה באתי מדרום-אפריקה היא שלא יכולתי לשאת את מעמד השלטון שלי כאדם לבן".
עמנואל לא יודע להרגיש את העניין הזה, אפלייה. הניסיון, הנתיבות. מעולם לא התנסה בזה. פעם, ברחוב בירושלים, רצו אחריו ילדים וקראו "כוש, כוש". עמנואל הפנה אליהם את הידיו הוצתר שלו וצחק. זה הצחיק אותו. "זה הרי ראו שחור בפעם הראשונה בחיים שלהם, לא מלא שהם צעקו. אני אוהב את הצבע שלי. הוא יפה. אני מכיר הרבה אנשים שמועדים בשמש בשביל צבע בזה".
מ עבר לקלילות הכיבה של הבחור מונחם זכרונות שהוא מגן עליהם, כמו שלמר בבית. ב'47 נשלח ארסקין האב, אישיות בולטת בצבא גאנה בזמנו, לשרת בכוח ארץ שהוצב על גבול מצרים. עמנואל זוכר תופעות קיץ סימפטיות בחצות קאהיר. ב'88 הוצב ארסקין בלבנון. אתר תופשת הקיץ השתנה. משפחת ארסקין השתקפה בירושלים מרי שנה למשך שלושת חודשים. "תמיד התפלאתי", אומר ארסקין, "איד היהודים והערבים שהיו באים אלינו להתארח בבית, בירושלים, המתדרר לכיכר יפה ליד שולחן האוכל שלנו. תמיד היתה אווירה טובה, יחסי שכנות, מצדוד טוב. הרבה צוחק. לא הבנתי איך זה כשהם יוצאים מהבית שלנו הם מפסיקים להתדבר".
מה חשבתי אז, מה אתה חושב היום על המסמך הישראלי-ערבי?
"כשהו מגיע לפוליטיקה - תשאירי אותי מחוץ לעסק. אני לא נוגע בזה. לא בגאנה ובחש שלי כאן. חיי לי ויש לי חברים יהודים וחברים ערבים. המשפחה שלנו תמיד היתה גייטראלית".
מה העביר לך אבא שלך מרשמי בגרשא הזה כלום. איך פעם לא שאלתי את אבא שום דבר שנוגע לעבודה שלו. הוא היה מניע כל יום שיש הביתה, בנהגה מלבנון, והוא היה אבא בבית. מחליק בגדים, יושב איתנו, משוחח עד השעות הקטנות של הלילה. צוחק. תמיד ידעתי שנושא שהוא לא מוכר עלי, לא שאלים לגבי שאלות".
אבא שלך היה בלבנון בתקופות קשות מאוד. במזמנה שנים שכללו את מלחמת לבנון, הריגות במוחבים שעברו עליהן.
"אני זוכר בוקר שבת אחת שהעניו אותו עם שחר וקראו לו לחזור ללבנון. קמנו והסתכלנו לו בפנים וראינו שהן שלוות. לא שאלנו כלום. ידענו, לפי הפנים שלו, שהכל היה בסדר. אבא שלי הוא מן האנשים שמשאירים את העבודה שלהם במשור. הוא שומר דברים לעצמו. הוא, כגורא, ידע, שאם הוא יראה לנו שהוא מתח דווקא, זה רק ייק לנו. רק אמא ידעה מה עובר עלי, וגם היא, אני חושב, לא ידעה הכל". עמנואל זוכר את אבא שלו מתפללת, לא ישנה לילות ארוכים, ומתפללת. משפחת ארסקין, נוצרית אדוקה, סבורה שהגרגל יצא כלא מע משונות בלבנון בזכות תפילות האם, אותם במקצועה. הרבה חיבה וכבוד, משפחתית מלוכנית, ללא פסקות ותועהות של מדר. מאחזים את המשפחה. ארסקין הבן מתאר את אביו כביפולמט, ג'נטלמן אוהב חבה ושופע הומור. איש מסורד הידוע את אשר לפניו. אמביציות, אך לא ככל מחיר.
אם זה לגרגל ארסקין שאיפות להגיע למשרה ממשלתית בכדיה כלום שורות באים - הן התבה, אך בנו לא חושף פרטים בקשר לכך. בעיתונות מופ שנות השמונים ותחילתן נראה הגרגל משקט מסיס בשכריו לחון את ידי עראפת בבירות, משקיע על גינה עם אלוף יאנוש בן-גל. מסך כל הדיוחים מצטייר אדם שניסה במאמץ עדין ביותר להלך ביציבות על חנק חריק, המפורד והתחלחול שכי אסוף. הנוצרים

חיים ואוהבים

ימים רחוקים

פ עם התביישו לספר זאת. היום כבר לא אולי מפני שכבר עברו כל כך הרבה שנים והזמן מקשה כל כך הרבה דברים.

כל כך הוסיפו ללכת שורו מצולמים מאחורי ולצדו כל אישית בבירה במלי תעופה, כשאי משכונת שגם הם עצמם אנשים בכירים מאוד - שהרי אחת איר אפסר להסביר את נוכחותם באירועים כה ממלכתיים, והייתי מלאת התפעלות מהם גם ימים כמו אדונים, גם חכמים ממעט כמו דוד בן גוריון שגם חברתו הם הנפיע. חלמתי שיום יבוא ואכיר את מהם מקרוב והוא יהיה האנדרעליסטית לבן שלי.

אחרי כן למרתי לדעת שהאנשים שבצדדי ומאחורי ומלפני כל נשיא וראש ממשלה הם אנשי כטחון וסופרי דאש שרבו אין להם עם עלום הולונות הגבוהים והחוכמה הבגוריונית, ואין הם נמצאים בקרבת הבכירים אלא כשל יכולתם לשלוח אקרה נוריות, והחלטה הושגת עליהם כה יפה אינה אלא חליפת עבודה השואנה עליהם. גם המבט ההיר כינייהם, אחו פירשתי מבט של מי שהגיע לצמרת, אנו אלא מבט קשוח ומתוח של איש בעיצומה של עבודה.

במשך השנים למדתי לאתר בין רגע אנשי בטחון המלווים אנשים בכירים. זה לא קונן גדול. הם כדרך כלל בני שליש גלם של אלה שהם צמודים אליהם כשוויים בין שווים, והם שומרים ויפים יותר, ויש להם ניצוץ של שובב עיף בעיניים, אם כי בא נביי פוס וקלקלו לי את האבגונה.

במרוצת היסטוריה למדתי גם לשלוף במבט בין רגע את אנשי הכטחון במסגם, וגם זה לא קונן. אלה הם האנשים החזירים המגיעים לטיסה ללא תחילת עומדות קצית, והם גם החזירים הנראים עומדים בעניניהם וטובלים במקטרגים לא אומתניים. הם לא נראים נלהבים כשאת מותחת עמם בשיחה, והם מבינים את הריחית בשעה עוד לפני ההמראה, והם יושבים כבשן, במקום טוב לא באמצע.

וכיני נתיין לאחר בן דרעג איש בטחון כשהוא מתן לתחום עבודתו על השאלה "אישה אחת עובד", שאלה ישראלית ישירה ומקובלת, הוא מהמבט ששט ממנו מצליחים לשמוע "משרד ראש הממשלה", וגם משם עבודה, זה, יכולת לי, נראה מעט כעניי במקום עבודה אלו הולכים בבוש ושבס ממט אחי הדוריים עם מניח המשרד.

תיבת דואר / לאה היתה ראוייה

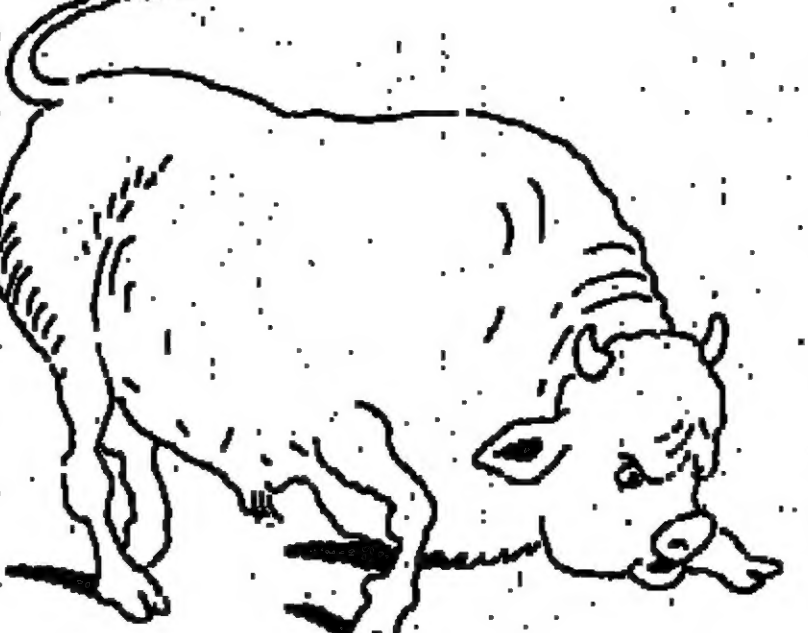
ש מחתי לראות כי לאה מרדוך זכתה במכתב העברת של "קוסמשטוב" (27.3.87). לאה אמנם היתה ראוייה לכך. תרשי לי להעיר דבר שהענין לי שראות רמות - ואני מרגישה כמותן: לאה לא רק היתה אשת איש "בשחבול עשה חורק, בשלחתי עולמה", היא היתה ממקדת בחלום, התנדבה לעצב הברושי ושימשה בקצינה בצבאות הברית במצבים בימי מלחמת העולם השנייה, ואף היתה פעילה באגוד החיילים המשוחררים.

מאתנו נשמעה - באונוי ילדה בעלת דמיון מפותח כמותי - כנצצה ששנעה פגיעה ישירה בביתנו. כל פיצוץ אירי שכוה לא הפחיד אותי, להיפך, מלא את לבי סקרנות איריה. בקישיח כי העניין ייגמר, תישמע צפירת הארבעה ואחנה נצא החוצה אל החורבות, שם עמד ביתנו - ונתחיל מנצחא החפצים האישיים.

רבר ראשון, כך אמרתי לעצמי, אצטרך למצוא את הילקוט עם המחברות בהן הכנתי אמש את השיעורים. ורק לאחר מכן חשבתי על כך שנצטרך למצוא לו מקום מגורים חדש. ולא היה כל כך צער וולא כאן המקום לפתח את התייה על הקסם שבספר הדאנה של שנות הילדות וכו'.

באישונו מקום אפילו הייתי חרות רוח הרפתקנות לקראת הרעיון של חיים חרישים לאחר ההפצצה. ובר לי כי לא כך נראה פניהם של הורי ושל יתר השכנים, שכל "בוכמה" נוספת היתה משקיעה אותם יותר באווירת הקרדור ששררה במיקלט. במיוחד אני זוכרת את עיניה הדואות של אבי, שלא הרצא הגה מפי.

הדרוסקופ

תחזית לשבוע שבין 8 ל-14 במאי

שור (20 באפריל עד 20 במאי) השבוע בדאי לשם דגש על דרכי הפעולה שמרתי וזו בתחום העסקים, ולכלות לבנות של חולמים לעומת הדחוק. הימנעו מפני עצלות שישטנו את הקרן או את האסדאי, תוכניות בליווי עצלות ליה שתות.

תאומים (21 במאי עד 20 ביוני) החום שבינו לבית הרעשנות מעמיקים והולכים בקשורים עם אנשים קרובים, תדוש הוא. אל תחגמי נוח. בעיה ביות כלשהי שמטרידה אתכם לא תיפתר השבוע. כי יתכן עכשיו שיוויים בחוכמי ות.

בגבור ההפצצות, כשהחולט כי אין המקלט של חוק ומגן ריו ועלינו, לכן, לעבור אל המקלט והעמק יתר שבכית הסכך - הטילה לילה אחד שם כמותה לא הטילה עד אז, ורעש ההתפוצצות היה איתנו. הפעם כבר לא מפקתי אם ביתנו אכן נשאר על מקומו. היה לי ברור שאין בית.

וזה הרגע לנלות את סוריי כאשר האיר המור ואנו יצאנו אל המצר וראיתו שביטנו עריון עמד על חילו - חשתי רגשות מעורבים: אכזבה על שלא נשאר לי להשתתף במחנה של פליטים מלחמה חזרתי, ושל על שאפשר עתה לעלות אל הקומה השנייה, לצד שניים, לשתות כוס תה עם כריך עבה של ריבה הול מלחמה גרועה מעיל וללכת לבית המספר כרגיל, כל לא אירע רבר, וכאמתי, לנו לא אירע רבר, רק משהו בערה מיכלית נפט, מה שלא חזיו לי. אירע דבר כזה העדרונות" אל תחת הרכבת המורחית וזו עמדה מטיקה בה מוריא הרכבת) והספיק עוד לנשע כסע של 0.600 בבורק למקום עבודתו בחי המלאכה הרכבת במספרן חיפה.

צפדת האועקה מעולם לא הסרידה אותי, פס כמלחמת העצמאות, עד שחורתי כמלחמה אחת לשבת התפתח במחנה אחר וילד כן נשתנים בורעוה. וזה היה זו תפנית של מאה ושמונים מעלות, וזה של שלי היו גדולות ויראות, כמו של אבי באותם לילי לבנים בחיפה.

בעצם, אני לא מתביישת להודות באותן ממשות שפנימיותי או, לקול נפילת הפצצות, מתי יכולת להישות ואת לעצמי אם לא אז מתי יכולת לחי חיים כל נטולי רצנה אם לא - כמה זה אירועי בשנים 1943-4 ימים בהם עריון לא ידעתי כל כך מוט לצער על שהילד שלי, הלך שבי אחריי אף לא היה מרע לכך.

סרטן (12 ביוני עד 22 ביולי) בימים אלה חזבו לתגובות מעוררות בקשר דום ארובותיו בתחום הקריירה, עם זאת, לות לחיות בעיות בשירות החינוכי והחינוכי, ומגדים מתנהגים בצורה בלתי צפויה בכל המישור.

אריה (23 ביולי עד 22 באוגוסט) ילדים עשויים לקבל השבוע פרס או תהרה מן התחום הרוחני או שליש דגש על קשור קיימים ולא לחפש הרפתקאות. חוצאיות במיוחד ויות עלולות לחגוג בקשר לבילוי או מפילות מן האחד.

בחולות (23 באוגוסט עד 22 בספטמבר) זה שבוע טוב לחיפוש דירות ובתים, אף על פי שאינכם עשויים עכשיו ברוך למה לצפות מן המפתח. מתחום עלולים לחתולע בוחשים מישור. דחוק. בתחום האחרונה צמיים לבם ויש נעימים בחוק הטבע.

מאזניים (23 בספטמבר עד 22 באוקטובר) חדשות שיבואו במפתיע עלולות לגרום לך קשר חזק שלכם. מנייה ומנייה. עשויים לשקט בימים אלה קשרים מחויבים. בתחום הכספי, הכל בני שהוא נראה - בדאי למקום עניינים.

עקרב (23 באוקטובר עד 21 בנובמבר) אחרים עשויים לקבל השבוע הקרבת או מן מיוחד על מלאכה שבועה בעברית בתחום החברתי בדאי לעלות עכשיו מנישות. וזה לא עשוי לבקש מהם בקשה שתמחיל אתכם לני צו לבכם.

פנטהאוז

יגאל לב

האיש מהוואדי

יצול אורך באינטרנט, כזה של אדם שאינו מורגל בנימוסי העיר, עלי-הציל צול ידע אורי כי זהו גרישה מאו שעות הצהריים הוא ממתיין לו. גרישה כדרכו, רק אחר בפשטות. אבוא אליך בשעות אחוה המאחרות" כשכיל איש שדה כמורה משמעות הרבר שהשטש שקעת, וכני אדם חוזרים ומתבנסים כחור כתיבה. אבל כעני הכל אחרת. העיר מטורפת. בלילה היא מנסה להממיר עד אור היום בחוקי ערוב של פנסים ומיני תאורה כאילו שלל הצבעים הללו יכול להגיש את הלילה.

מכל מערכת הירידות של אורי, סיקרנה את גליה ביותר מערכת יחסיו עם גרישה. קשה היה לה להבין מה יכול להיות הקשר בין עורריו מתחכם שפילים את ררכו מן השכונות אל הצמרת, לבין קיבוצניק מתוסמס בעל יריים כבוד העובר כאיש שמורות הטבע בוואדי מרחק ברי הלילה.

קשת (22 בנובמבר עד 21 בדצמבר) אם כי אתם יוצאים ומחויבים בתחום הכספי שבינו לבין זה, אתם מתנהגים עכשיו בצורה בלתי צפויה בקל הקשור בעסקים. בתחום הקריירה, כדאי לתוודע במיוחד במגעים עם הממונים עליכם, ולא להיכנס לעניינות.

דג (22 בדצמבר עד 19 בינואר) העניינים מתהלים השבוע על מן מנוחות בתחום הביתי. לעומת זאת, בנושאים הקשורים לנסיעות ולדברים רוחיים, ישנה א. ודאיה. נעויה לשמור קום, על הפרטיות עלולה לעמוד בדרכה של מערכת יחסים.

דלי (20 בינואר עד 18 בפברואר) אתם עוזרים לחברים ועומדים על העקרונות שלכם, ותכונות אלה יוכו אתכם עתה בהערכה רבה מצד הסובבים אתכם. עם זאת, בתחום הכספי התמונה אינה ברורה, ויש בימים אלה עליית ומור.

דגים (19 בפברואר עד 20 במארס) מבצבב הכספי ישתפר השבוע במידה ניכרת, וזי ידד, שאמשו למטות בו יעזור לכם בתחום חסע קום, עלי-אף זאת מומלץ למעול לבד, ולא להיכנס לשותפויות. זה חזמן לפתח את הכשרונות שלכם.

טלה (21 במארס עד 19 באפריל) בתחום העבודה ייתו בימים אלה עליית ומורדות. למולכם, יש לכם חוזשה עמוקת של שבועה בבו נות דרככם, והרבר בטחון עצמי, אף אחרים וזי פן חידוש יחסים עם חברים שזכים מהעבר הרחוק.

לא פעם אפילו קינאה ביחסים הללו. לא "פיונה" לאורי את הירידות האמינה שראיתיה בימי המילואים, או סיפר לה אודי. פגשתי איה סבל סיור שתוצע לגורו שלנו. הבחור המקורי ביותר שהכרתי בחיי. בפעם הראשונה ראיתי אדם שהוא כולו נטו. כלי זיוף". כאשר ביקשה גליה סיטאר לה את היריד החדש, הצליח אורי לומר רק: "כשאני חושב עליך, הוא מוכיח לי עץ אלוו ענף על גבעה מוריקה, ולרגליו מעיף".

באחד המספרים שפקדו את אורי - אני כרגיש שאני הולך להשתגע. אם אאלץ להופיע עוד פעם אחת בבית המשפט, אצטע עד שהשופטים יצוו לאשפו אותי" - נסע אל יידו שבוואדי. כדי לתפוס ראש, לחוש את הקשר עם הרומה". נסע ליומיים וחזר מקץ שבוע. אדם אחר. גרמה היה שהקמטים שחצו את מצחו החולק, ובעיניים העייפות נראה אורי כך וזה. גליה ונמה, מצאה את עצמה מקנאה באיש שהיתה בו יכולת להרליק אור כזה בעיני בעלה.

רק שבועות ארוכים לאחר מכן סיפר לה על האיש מהואדי שחי עם אשתו בבדידות מהירה בבית ערבי בן שתי קומות. היו שם בוסתן, מעיין, עיידים, כבשים, תרנגולות - ועם כל אלה מין שקט כזה שאתה יוצא מדעתך עד שאתה לומד לאהוב אותו".

טותחיים שער ברול בפתח הוואדי ונוסעים כמה קילומטרים בשביל עפר. יש לך הרגשה שהגיע לסוף העולם או לשער של עולם חדש. בית אבנים טוכל בירק. בוסתן מתעקשים רימונים אדומים בתפוחים ירוקים, ותעלות השקיקה קטנות מוליכות אליי מים מן המעיין. בחמש בבוקר הוא כבר העיר אותי לצאת לגשת אותו, לרוץ אחרי דורבנים, להציא את העיידים למרעה. בתשע בבוקר ישבנו על הגג לארוחת בוקר של סלט, לחם כמיר שחור הוביתה ענקית, יום חמים שוטטנו בבוסתנים בין לגנבות. חורנו עם השקיעה. לא תאמיני, אבל בשמונה בערב כבר שנייה במיטה. למרות שיש להם מכשיר טלוויזיה, הם לא מתחמים אותו. היא מרבה לקרוא ספרים, ואילו הוא עסוק ביום כמו רוח טוסה, וכלילה ישן כמו אבן".

אורי חזר מהשבוע בוואדי עם קניימיה חדשים. קשה לתאר אפילו עד כמה הבחור הזה אחר. נדמה כאילו אין לו לא צריים, לא תשוקות, ולא רצון להגיע להישגים. הדבר היחיד שהוא רוצה בו הוא להשיב לוואי זה את הצורה המקורית שהיתה לו לפני שרברו אותו השנים ובנייה האדם. לשמור את צורתו הטבעית, את הצמחיה, את ריחות המים הנקיים. יום אחד ישבנו שם שעות, הוא חישש דרך לשחור פינה מסיימת. ישב כמו מסומם, כישיבה מורחית, מתבונן באותו סקע של הוואדי ונמנה להיות חלק ממנו. למחרת התחיל במלאכת השחזור. כאילו חש בתור עצמו את הקצב הטבעי של הור, את הבוסתנים, את הטרסות, ועכשיו ידע בדיוק כיצד להחזיר את הדברים לקצב הטבעי שלהם.

גליה לא יכלה לכבוש קנאה עמוקה בעולם הזה שלא היתה שותפה לו, אבל אורי - כילר הכביא צעצועים לאדם אהוב ומבקש להתפאר בהם - התעלם ממחט הקנאה שריקרה בגליה, נסחף בסטף הסיפור. התלקח הכי מצחיק היה הפרשה עם השגריר. נכבד מארץ גדולה שהגיע לוואדי כשיירה של חמש מכוניות, שני גיפים והמון אחימים המנסים "למכור" לו את ישראל".

השגריר הלך בוואדי ואחריי שובל של אנשים בחליפות. השיחה רמתה לקטע מקומיה של האחים מארקס. גרישה הסביר, והרברים עברו לפתח ארבעה מתווכים עד שהגיעו לאחוי השגריר. לבסוף תפס השגריר את גרישה ואמר לו: "אולי תסביר לי אתה מה הולך פה?". גרישה חידד, ואני כמעט התפלצתי כששמעתי מה ענה לו: "אם אתה באמת רוצה להכיר את המקום, שלל את כל החבורה שלך והישאר כאן החולק, ובעיניים העייפות נראה אורי כך וזה. גליה ונמה, מצאה את עצמה מקנאה באיש שהיתה בו יכולת להרליק אור כזה בעיני בעלה.

בכלכל, קשה לי להסביר לך מה היה בשבילי השבוע הזה. פגשתי שם בדאי אחד. את לא היית מסתכלת עליו פעמיים. אבל בוואדי הוא היה טלך. לפני שנה, כאשר גרישה סוטס בור, הוא תחולק כשל הורדרר, וגפע משבר של זוכית. חתר עמוק. גריסה ניסה להגיע אל הבית, אבל התעלה הדרך. הוא היה מת מאוכזבן דם אלמלא מצא אותו הבדוי ועצר את שני הדם. הגיה צמחי-מרפא על הפצע. הושיב אותו על המור, הוציא אותו לכביש הראשי ודאג שיביאו אותו לבית החולים. גרישה שמע על זה רק כסיתעודר כביהיה, ואחרי שחזר לוואדי מיהר להודות למצילו".

עכשיו האיש מהוואדי בא אליהם, עם אשתו. גליה מעולם לא ראתה את אורי גרגס כל-כך. וכבר הם עומדים בולת. גליה ראתה לפניה גבר נאה, חק, מתאם הבניה את הדימוי של עץ האלוו השתול. על שפת מעיין. כן, כך הוא באמת. פנים מחוקצעים, מצה רחב, כתמים רחבות, מוסר מוצק, תנועות גדולות של אדם הרגיל למרחבים.

לעיר הם באו ליומיים. לכלול. הוא מתכוון לשתות לשוכרה באיה באר, להסתובב בקניון הצטרף הוא ששמו תלי-אביב. אחרייכן, רדוף המילת הרחוב הקורות, יחזרו אל הוואי שלו.

אבל למחרת בערב שוב צילצלו באינטרנט. הד מעלחו השגריר שלל את הגנה האיש שלו ממבניתו המפוארת להביא את גרישה לחוליה שלו. גליה תלתה מבט מהיר בגבריו הרחיים של גרישה ושאלה בראגה. אלה רוצה להגיד לי שכן תלך לבקשת פנים אצל השגריר".

גרישה כבר הירק את הורבון לתפוחי, ולפני שנשק לגליה אמר בחיך. כשהוא בא אלי, הוא היה לבוש בחאקי. למה שהוא לא יקבל אותי באותו לבוש". וגליה אמרה לאורי: "לכל הודות, גם כזה הוא אורק".

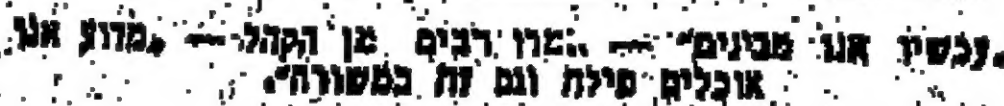

בעמוד זה מבחר מהדפוסות
והמורעות שפורסמו ב"מעריב"
בשבוע שבין 30.4.52 - 8.5.52.
הנוסח המקורי נשמר.
ליקט: גבריאל שטרסמן.

שרות אודיעין
על מצב כספי ומוסרי
של חברות ובוררים
גרשוו 2
תל אביב, אלנבי 51

כל חמוצא או חמוצה
אז עקבית
מכונית חמוצא חנוכה
8478 ת טרמה
DODGE
אחריה בחתמים אדומים
ויבוא על שכור
לשנות : וקסמן שדא
רומב ירושא פ תל אביב

**הטנקים הרבים בתחלופת הצבא
עוררו התפעלות ותשואות...**

מסודריו ינה, ראשון במדינת ישראל, יוצא בשבוע
למחלקת התורה, כל לבחון בכל מקום את המוסדות
במדינת ישראל, כולל במחלקת התורה, ולחשוב
והשקפות למדינות.

עד כאן עלו בארץ שירותו מסדר ירשון
והשקפות, וזוהי העדות התורה יקל על התנהגות
מחלקת התורה, והנהגתו על שירותו, וזוהי
שירותו, ומאז שירותו מסדר ירשון.

תור המטוס הסילוני

מיוזנו אורחא קניה זבין
יבואו הספרים לישראל תוכחה
המוביטית חשה עליהם מחירים
גרולה הרבה יותר.
ביניהם מעביבים שלטונות
המכס כאן כסויות גרולות של
ספרים מוביטיים עד לגביו
שאלת המחירים ולכס ה' מכס'
ני המכס מנעתה כמה אלפי ובר'
לות של ספרים מוביטיים.

לפי הוראות חברת המכביסטים
הממלכתית לייצוא ספרים
מזרח-מזרחיים יצאו
בניגוד לעליות המהירות
הניכרות של ספרים המכונים
מאגזין המספר. לאחר תהנית
שעה החליטו החדשים - לא
הועלו עד קה פתוח המספרים
המכביסטים. אולם התנהלה חלי
שם מתכנתים בעליהם לא יפני

מנהיגי יהודי טולין שלחו
לסטאלין מפקד תורה בשם סר-
לח ווארשא על מחנות 10000
למיליון ועל המלחמה לוקים כור-
אריה בניין בן 30 שנות, שיש
מש. ארמון חרבות. כנענין
ישראל גם מוסדות חרבות יהודי
ים ובכללם המוסדות היהודי וזה
כן והמלחמה יהודי.

בגין קורא
לחרם על
גרמניה

[illegible]

בילוי, כיוון שהוא צריך להזמין
התחברות בני יום
בתל אביב וזמין רובינסון
ב-26 ביולי נגר האגרום והצמח
הישראלים איבד.

בן לואיס, מל שוה"א אלון
האגרונון במשקל כבד, הסכים
לחסיס בתחנות בלג אביב ב-
21 בינוי
ידיד היה האגרונון האמריקני
א בן חובבני דר שטנר רובני
פון שעסל לחסיס בלג אביב
בארץ תאריך, גיל לישראל ר

חברת כנסת

עם חירוש ישיבות הכנ
ביום ב' ובא תלומדי תורה ו
שה לסיעת מלך וסדרה היו
שלמתי רחל צברתי כמס
של חבר הכנסת יחיאלי וזו
כא היא תורה וסדרה וזו
סח

27.4.52, 12.00

מאוסרים לחודים של
חודדת בתם
ולחברים אחות
27.4.52, 14:00

זמן
 רב
 לחינה
 חנה
 חנה

23 שנות נסיון. 40 אלף תלמידים. פיקוח אקדמאי.

[illegible]

במקומות ובתאריכים הבאים:

התחשבות בקבלת דוד יומידי, הדגדג וזאב 30 קדקד נוער מדרות חוקים:
שר הלימוד למשהוץ 168 שנים, מיטעס חוקים בטי, 03-7900591/.

המכללה לקריאה מהירה

[illegible]

An aerial, black-and-white photograph showing the World Trade Center towers on either side of the World Trade Center site. The towers' distinctive grid-like facade is prominent. The site in the center is a large, open area with some structures and trees, viewed from a high angle looking down into the canyon formed by the towers.

כאן, ממש כאן.
4 ימים ו־4 לילות ב־125 ש"ח
תוכל להעביר 4 ימים ו־4 לילות של חופשה מהנה שעליה חלמת

עם מועדון לילה ושלל תוכניות מגוונות,
בריכת שחייה מחוממת, מועדון בריאות,
סאונה, ג'אקוזי, מתקנים רבים ואחרים,
מטבח עשיר ומועדון בטעמים פיקנטיים.
המחיר, כולל דמי שירות, לא כולל מע"מ.

המבצע עד 57.87 (לא כולל חגים)

לנוכח צה"ל - יבשתי אפסר להתקבל למלון
הולדינג עם חמיה ממשרד הבטחון, לאחר שנשבע
במלון כל השיפוט הדרושים, ללא תוספת מחיר.
התקשה עוד היום טלפון: 2-31901-067

סוף סוף גם בהדפסה ישראלית

רנדי קרופורד
ABSTRACT EMOTIONS

אלבום
חדש!

בחנות החקלאים - חד ארצי

ארבעים שנות כחול

בבית שביר לצרכן

105-225.87

המבצע השנתי הגדול

כל יום יום המוצר

25%

המחיר

יום א' 10.5, חולצות 11.5, שמלות וחגירות 12.5, גרביים 13.5, כל בגדי יום ויום 14.5, בגדי יום ויום 15.5, צעצועים ומשחקים, מקלטים, מכלי כתיבה

רק על סוגי כחול לבן (בנקודות חתירות וקניינות)

אלפי מוצרים מתוצרת הארץ

20%

המחיר

על סוגי מוצרי הארץ

12 טיסות לאירופה עם EL AL

כל יום יוגרל בין הקונים כרטיס טיסה (ללא מיסים)

טוס כחול לבן טוס אל על

הפרס המיוחד מקור אחקור

לחידת החקירה לונדון, פריז, ציריך, רומא, ברצלונה ואמסטרדם

חטיבות באדיבות: רבבון, לון, מריה ומגן-שדה, סברנה, סאבי

20 סוגי שבוע אורגים
30 טיסות אובן אמקא
תגור בישראל ואמריקה
מקור לטור
מגד טרנססור
2 אחוזי יורמון
20 מאורדים
2 כרטיסי טיסה אורגים לאילת

על כל קנייה מעל 50 ש"ח זכות השתתפות בהגרלה

לדלים מציינים על ישראל יפה וחכים בפרסים

פרסים נוספים
אמציקלומית נון האדם
ווקמן יסמין
19 אטמי ילדים

פרסים נוספים
19 אטמי ילדים
19 אטמי ילדים
19 אטמי ילדים

מחשב ביתי

כולם קונים כחול-לבן במשביר לצרכן

מועדון מטיילי מערב

מיסים: מועדון מטיילי מערב
מטרה: מטיילי מערב, רח קרליבך 2
מטה: רח קרליבך 2, תל אביב, טל: 419207
מטה: רח קרליבך 2, תל אביב, טל: 419207

מועדון מטיילי מערב

מיסים: מועדון מטיילי מערב
מטרה: מטיילי מערב, רח קרליבך 2
מטה: רח קרליבך 2, תל אביב, טל: 419207
מטה: רח קרליבך 2, תל אביב, טל: 419207

שובר לקבלת מידע מפורט

לכבי' מועדון מטיילי מערב
מטרה: מטיילי מערב, רח קרליבך 2
מטה: רח קרליבך 2, תל אביב, טל: 419207
מטה: רח קרליבך 2, תל אביב, טל: 419207

קו פתוח עם מדריכי "נאות הכיכר"

ביום ד' 13.5.87 אח"צ, בין השעות 17.00 עד 19.00, יוכלו כל המתעניינים לטלפן או למפגש יעוץ לקראת טיולי אביב וקיץ. למפגש את צוות המומחים של "נאות הכיכר" המעוניינים מוזמנים לבוא ל"מועדון מטיילי מערב", רח קרליבך 2, תל אביב, טלפון: 439207-03. לפתוח מפות, לשאול שאלות על המסלולים, על אופיין של הארצות וכל הסיפורים הנדרשים לנסיעה

ל"ג בעומר

בנוף קטיף

15 עד 17 במאי 1987

לרצות ליהנות מנוף מיוחד, ים כחול וחולות יחב, אנו מציעים נופש באווירה מסורתית, עונג שבת, קומפוזי ענק במחיר, שירה בציבור ומפגש עם חצותנות בכפר הנופש החדש בנוף קטיף.

2 לילות בבוגולוס משומרים (עם שירותים צמודים), חפתי אימונים ל"ג טמשים ו"5 ארוחות.

חופשה וטיולים בחג השבועות

בשמורות הטבע והמפלים בגליל הערבה

2 עד 6 יוני 1987

4 לילות במלון "נוף הגליל" בחר כנען (שלושה כוכבים), חצי פנסיון, חרקה, ערב תקשורת עם עתונאי מעריב. סקרים מודרניים באוטובוס (כולל כניסות לכל האתרים) במסלולים שכוללים את: שורת חולות, תל דין, טמל התער והמנצח, חקיר חתונה, קרית האמנים ובגן המצודה במגד, נוף חלב, שמורת הר-מירון, בקור בחפתי אימונים ובחנות כל יום, דאש-פינה - בית ראשונים, יסוד, חמלה דרך משמר חדרן ובקור במית דובובין.

טיולי גשר

בהווה דת ואוכל כשר

אנו מציעים בקיץ 1987 (תשמ"ז) טיולים וחופשות ליעדים הבאים:

ארה"ב
המזרח הרחוק
אירופה הקלאסית
סקנדינביה
סמר-פודטוול
יוגוסלביה-הונגריה

טיולים מיוחדים לצעירים ולגיל הזקב.

טיור סופשבוע

לאירת

14 עד 17 במאי 1987

4 ימים (3 לילות), לינה במלון מוריה, חצי פנסיון, חדרה וחפעה, למענתיים.

חדים על טיסת ארוחת בוקר בין התאריכים 10 ל-14 מאי 1987, במחיר 52 ש"ח לאדם בחדר יוני